

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 166 (13.996)

Trst, četrtek, 29. avgusta 1991

Hrvaška za sedaj ne bo mobilizirala, ker ne razpolaga z zadostnim orožjem

Srečanje med hrvaškim vodstvom in vrhom JA ni obrodilo sadov

General Rašeta zanikal, da bi bila vojska prosrbsko usmerjena in da bi napadala hrvaške sile - Preleti vojaških letal, da ne bi prihajalo do zastojev v prometu

ZAGREB — Na včerajšnji redni tiskovni konferenci v hrvaškem saboru je novinarjem odgovarjal novi hrvaški minister za informiranje Branko Salaj. Povedal je, da se hrvaška delegacija in predstavniki armadnega vrha na sestanku na Brionih niso mogli sporazumeti o ničemer, razen o tem, naj nobena stran ne bi začela streljati prva. Očitno pa dogovora nihče ne spoštuje, kar kažejo napadi na Vukovar, ki ga poskušajo obkoliti in prekiniti vse povezave tega mesta s Hrvaško, pa tudi napada dveh bojnih letal jugoslovanske vojske, ki sta mitraljirali položaje hrvaških sil pri Okučanih. Navodilo oziroma ukaz vrhovnega poveljnika hrvaških sil je povsem jasen, je dejal Salaj. Hrvaške sile ne bodo streljale prve, streljale bodo le, če bodo drugi streljali nanje. Na vprašanje, ali to pomeni, da pripadniki notranjega ministrstva ne bodo več posredovali na območjih, ki jih nadzorujejo teroristi, je

odgovoril, da hrvaška ne opušta boja s teroristi. Prav tako ne more privoliti v nobena pogajanja o mejah, suverenosti in ozemeljski celovitosti.

Na pripombo novinarjev, da je hrvaška politika v zadnjem času nekaj podobnega kot toplo-mrzlo, je Salaj odgovoril, da se je prav zaradi miroljubne hrvaške politike mednarodno mnenje precej spremenilo. Po njegovem je le še vprašanje dni, kdaj bosta Hrvaška in Slovenija mednarodno priznani. Hrvaška bo nadaljevala svojo politiko, vendar se bo tudi pripravljala na spopad. Zato pripravila številne ukrepe, ki ji dajejo možnost delovanja v vojnih razmerah. Prvi in najpomembnejši ukrep ni splošna mobilizacija, kajti Hrvaška nima toliko orožja, da bi lahko z njim opremila vse vpoklicane. Morala jugoslovanske armade pa

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Srbski blok spet bojkotira predloge ES o opazovalcih

BEOGRAD — Po tistem, ko je bila seja zveznega predsedstva predskočnim prekinjena, če smo prav obveščeni, na zahtevo dr. Jovića, ker se je počutil preutrujenega - se je včeraj nadaljevala v senici deklaracije, ki jo je o krizi v Jugoslaviji objavila Evropska skupnost. Sprejela je namreč nove mehanizme za premagovanje spopadov na Hrvaškem, s katerimi je napovedala tudi mednarodno posredovanje v naši nesreči.

Najpomembnejši razpravljalca je bil dr. Janez Drnovšek, ki je prepričeval druge člane, naj vendarle spoznajo, kako potrebni so nam opazovalci Evropske skupnosti. Sicer je takšno njegovo stališče znano že s prejšnjih sej. Zavzel se je za to, da bi v celoti sprejeli ponujene mehanizme. Pa njegovo prepričanje ni bilo lahko. Razumljivo

je, da je predsednik Mesic njegov predlog takoj podrpi, pridruzi se mu je še dr. Vasil Turpurkovski, pa tudi Bogič Bogičević je bil naklonjen predlogu, naj bi sprejeli ponujeno deklaracijo Evropske skupnosti, dr. Borisav Jović in oba člana predsedstva iz pokrajina pa so zaprosili za možnost, da se prej posvetujejo, čeprav so načelno ostali pri svojih prejšnjih predlogih.

Zvezno predstvedstvo se mora do 1. septembra odločiti, kaj bo storilo z evropsko deklaracijo. Omeniti moramo, kar so večkrat poudarili tudi na včerajšnji seji predsedstva, da bo Evropa povabila k mirovnemu procesu tiste republike, ki podpirajo njene predloge oziroma se zavzemajo za sodelovanje z Evropo in za mirni razplet krize, če morajo vsi v Jugoslaviji njene deklaracije ne bi sprejeli.

ZAGREB — V včerajšnjem bombardiranju Osijeka je izgubil življenje snemalec hrvške televizije Žarko Kaich. Pri obstreljevanju glavnega mesta Slavonije je bil hudo ranjen tudi eden od tehnikov zagrebske televizijske ekipe. Kaže, da je na skupino, ki je snemala dogodek, streljal vojaški tank. Naj omenimo, da je pred dvema tednoma v napadu vojske umrl še en snemalec zagrebske televizije.

Včeraj so potekali hudi spopadi ne samo pri Osijeku, temveč tudi pri Vukovaru, ki ga vojska, kljub deklaracijam, da se ne meša v spopade, vztrajno obstreljuje. Iz Beograda je prišla tudi potrditev: armada, pravi jo v srbskih krogih, bo kaj kmalu »osvobodila« Vukovar.

Predsednik kriznega štaba za Slavonijo in Baranjo Vladimir Šeks je povedal, da je v akcijah okrog Vukovarja bilo do sedaj uničenih 31 tankov, šest letal in 12 oklepnih transporterjev. V vrstah četnikov in vojske pa je naj bi padlo 300 ljudi. Vojska s svoje strani trdi, da nima izgub.

S prepričljivo večino sovjetski parlament izglasoval nezaupnico bivši Pavlovovi vladi

MOSKVA — Sovjetski parlament je včeraj na predlog Mihaila Gorbáčova izglasoval nezaupnico vladi bivšega premijera Pavlova. Za nezaupnico sta glasovala 402 poslance, 16 jih je bilo proti Gorbáčovemu predlogu, 26 poslancev pa se je vzdržalo. Pred glasovanjem o nezaupnici pa je bila precej burna razprava, med katero sta predvsem podpredsednika v vladi premiera Pavlova, Vladimir Šerbakov in Vitalij Dogužijev, poudarjala, da se s tem neupravičeno obožuje celotno vladno sodelovanje pri poskusu udara, čeprav »so pri tem sodelovali le nekateri ministri.« Oba sta zato tudi zahtevala, da se predlagani tekst spremeni, čemur pa se je uprli Mihail Gorbáčov, ki je dejal, da ni pripravljen spremeniti niti besede.

S tem v zvezi je sovjetski predsednik nudi poudaril, da je vlada eden glavnih državnih organov, ki je zadolžen za obrambo ustave, »vendar pa v tem primeru te svoje naloge ta vlada ni opravila.« Gorbáčov je dodal, da za poskus državnega udara nosijo vsi člani vlade svoj del odgovornosti, pa čeprav v samem poskusu udara niso neposredno sodelovali. Glede samega besedila predloga o nezapuščnici pa je Gorbáčov še dejal, da je bilo sestavljeno na podlagi vseh informacij, ki jih je o državnem udaru dobil in da zato tega besedila ne namerava spreminjati.

Lukjanov skušal prepričati poslance vrhovnega sovjeta o svoji nedolžnosti

Sovjetski parlament obsodil puč Podpis zveznega dogovora vprašljiv

MOSKVA — Včeraj se je nadaljevalo zasedanje sovjetskega parlamenta, ki je med drugim sprejel tudi resolucijo, s katero odločno obsoja poskus državnega udara, zahteva radikalno prenovo državnih struktur in suspendira delovanje komunistične partije na celotnem ozemlju Sovjetske zveze. Za tako resolucijo je glasovalo 364 poslancev, proti jih je bilo 41, vzdržalo pa se jih je 39. Med drugim je v resoluciji zapisana tudi zahteva, naj se po potrebi spremeni ustava, da bi se na ta način omogočilo imenovanje novih državnih organov in uresničile zahtevane reforme. Poleg tega resolucija tudi zahteva razveljavitev zakona, s katerim so 24. septembra lani Mihailu Gorbačovu dodelili posebna pooblastila, s pomočjo katerih naj bi Gorbačov do 31. marca prihodnjega leta vodil državo v obdobju prehoda na tržno gospodarstvo.

Izredno pomemben del zadeva zahtevo po takojšnjem podpisu novega medrepubliškega dogovora, ki naj bi zamenjal stari sporazum, ki velja že od leta 1922. Podpis novega dogovora postaja vse bolj vprašljiv, saj je zdaj že 8 sovjetskih republik od petnajstih razglasilo svojo neodvisnost od Moskve. Že v terek je

Mihail Gorbačov zagrozil, da bo odstopil, če novi dogovor na bo sprejet, »saj bi SZ brez njega razpadla.«

Toda razpad Sovjetski zvezi dejansko grozi, saj republike druga za drugo proglašajo svojo samostojnost. Pri tem pa se pojavlja še en problem, ki zadeva predvsem Ruse, ki živijo v drugih republikah. Ruski voditelj Boris Jelcin je tako že opozoril, da lahko postanejo vprašljive notranje meje tistih republik, ki mejijo na Rusijo. Če te republike, ki so že proglasile svojo neodvisnost, ne bodo podpisale novega medrepubliškega dogovora in tako ostale v SZ, bo treba na nek način zaščititi rusko prebivalstvo, je s tem v zvezi dejal Jelcin. V matični Rusiji živi 145 milijonov Rusov, nekaj nad 20 milijonov pa jih živi v ostalih republikah.

Ob osamosvajanju republik pa se postavlja tudi vprašanje jedskega arzenala Sovjetske zveze. Ukrajina, ki je v soboto razglasila neodvisnost, je že napovedala, da bo jedrski potencial s svojega ozemlja preselila na rusko ozemlje. O nevarnosti zlorabe jedskega orožja je bilo precej napisanega že takoj po propadlem udaru, včeraj pa se je svetovalec

Mihaila Gorbačova zavzel za ustanovitev mednarodne ustanove, ki bi v tem težavnem obdobju političnih transformacij v SZ opravljala učinkovit nadzor nad tem orožjem.

Včeraj se je oglasil tudi sovjetski državni tožilec Valentin Stepanenkov, ki je povedal, da je po neuspelem udaru v zaporu zaradi veleizdaje doslej končalo dvanajst oseb. Poleg članov zloglasnega komiteja Janajeva, Jazova, Krjučkova, Pavlova, Tizijkajeva, Starodubceva in Baklanova so bili zaprti še bivši šef predsednikovega osebja Boldin, bivši pomočnik obrambnega ministra Varenikov in član tajništva KPSZ Šenin. Eden od dvanajsterice naj bi bil tudi bivši notranji minister Pugo, ki se je ubil, dvanajsti pa naj bi bil šef moskovske partije Prokofjev.

V naslednjih dneh bodo zaslišali tudi bivšega predsednika parlamenta Lukjanova, ki pa se je včeraj skušal pred poslanci obraniti obtožb, da je podprl državni udar. Lukjanov je trdil, da je pučistom nasprotoval in da ni podpisal nobenega dekreta, ki so ga pripravili pučisti. Poudaril je, da ni ne Poncij Pilat, ne izdajalec, priznal pa je, da je morda ukrepal premało odločno...

Slovenija podpira evropski načrt

LJUBLJANA — Predsedstvo Slovenije je danes posredovalo stališče Slovenije do Deklaracije o Jugoslaviji, ki so jo sprejeli na včerajšnjem izrednem ministrskem sestanku Evropske skupnosti v Bruslju. Stališče Slovenije se glasi:

Na svojem sestanku, dne 28. avgusta 1991, na katerem so bili navzoči tudi predsednik slovenske vlade Lojze Peterle, podpredsednik Skupščine Vitodrag Pukl in ministri za zunanje zadeve, notranje zadeve in obrambo, je Predsedstvo Republike Slovenije poslušalo informacijo o zasedanju ministrov Evropske skupnosti in o Deklaraciji, ki jo je sprejelo. DvanajstERICA je na sestanku poudarila svoje držanje in svojo skrb v zvezi z razvojem jugoslovanskih dogodkov. Zahtevali so, naj Srbija preneha nasprotovati raz-

širitvi dejavnosti opazovalne misije na Hrvaškem; Evropska skupnost je tudi prosila Predsedstvo SFRJ, naj da pobudo za dodatno srečanje od bora KVSE, ki ga sestavljajo višji uradniki. To srečanje naj bi bilo čimprej v septembru. Bistveni prispevek Evropske skupnosti k rešitvi jugoslovanske situacije pomenita pobudi za mirovno konferenco o Jugoslaviji in za arbitražni postopek. Evropska skupnost se tokrat ni zadovoljila z obsodbo vojaških dejavnosti Srbije in Jugoslovanske armade, ampak je napovedala sankcije zoper njiju. Arbitražni postopek bo vodila Evropska skupnost s sodelovanjem, v skrajnem primeru pa tudi brez sodelovanja zveznega predsedstva. Delo arbitražne komisije pa mora biti končano v dveh mesecih. Če do 1. septembra ne pri-

de do sporazuma o nadzorovanju premirja in o mirovni konferenci, bo Evropska skupnost predlagala mednarodno akcijo. Sklicala bo srečanje tistih republiških predsednikov in predstavnikov zveznega predsedstva, ki podpirajo navedene ukrepe. Kot je zunanjemu ministru republike Slovenije danes sporočil zunanji minister ZRN Genscher, ki je hkrati predsedujoči v KVSE, bo mednarodna akcija vsebovala ekonomske ukrepe, priznanje republik, ki to želijo in angažiranje v Varnostnem svetu OZN. Predsedstvo Republike Slovenije je v navzočnosti predstavnikov Izvršnega sveta in Skupščine Republike Slovenije podprlo načrt ES, pri čemer ga je sklenilo ustrezno predstaviti tudi na skupnem zasedanju vseh zborov Skupščine Republike Slovenije.

»Begunci« alarmirali Pescara

Jugoslovanski državljani so bolj kot na begunce spominjali na turiste (AP)

Že včeraj se je s trajektom moralo vrniti 47 od 446 Jugoslovancov

»Preplah« v Pescari zaradi domnevnih hrvaških beguncev

PESCARA — S trajektom Tiziano, ki je včeraj zjutraj prispel iz Splita, je prišlo tudi 446 jugoslovanskih državljanov. Zaradi neobičajno visokega števila, predvsem pa zaradi vojnih razmer na Hrvaškem in strahu, da gre za begunce, je takoj stekla obsežna kontrolna akcija, s katero so skušali ugotoviti, kdo izmed jugoslovanskih potnikov izpolnjuje določila italijanskih zakonov o priseljeništvu, ki med drugim določajo tudi določeno vsoto gotovine, ki jo mora imeti vsak tuj priseljenec. Ta znaša 300.000 lir na osebo.

Zato so že pred pristankom trajekt ustavili pred pristaniščem v Pescari in pregledali dokumente vseh jugoslovanskih državljanov. Šele potem so izdali dovoljenje za pristane, vendar pa so se v Pescari lahko izkrcali le ostali potniki (132 Italijanov, 3 Nemci, 11 Francozov, 6 Izraelcev in 1 Argentinec), medtem ko so morali vsi jugoslovanski državljani ostati na trajektu, ki je z enoinpolurno zamudo pristal ob 9.30, in preživeti še eno mučno kontrolo. Tokrat so namreč preverjali, če imajo vsi dovolj denarja, za turistični »obisk« Italije. Naknadna kontrola je pokazala, da jih 399 izpolnjuje vse pogoje, da jih lahko »spustijo« na kopno, medtem ko jih je moralo ostalih 47 (od tega 3 otroci) ostati na ladji, s katero so se morali že včeraj zvečer vrniti nazaj v Split.

Vest o tem, da naj bi bili na Tizianu jugoslovanski »be-

gunci«, je bila na kvesturo v Pescari javljena že v torek zvečer, ko je trajekt zaradi večjega števila potnikov že odplul z zamudo. Očitno je, da so se v Pescari ustrašili ponovitve nevšečnosti z Albanci, pa čeprav je bilo jugoslovanskih državljanov neprimerno manj, v Pescaro pa so prihajali z italijanskim trajektom in z veljavnimi potnimi listi za odhod v tujino.

Na trajektu je bil tudi neki novinar nekega rimskega dnevnika, ki je po prihodu v Pescaro povedal, da po njegovem mnenju prav gotovo ne gre za begunce, temveč predvsem za študente, ki pač kot večina mladih želijo potovati. Velja omeniti, da je bila med 446 jugoslovanskimi državljani tudi hrvaška folklorna skupina, ki je štela 53 oseb in je v Pescaro potovala na povabilo pokrajinske uprave in bo nastopala na poletnih prireditvah v Pescari.

Poseg policije in karabinerjev, ki sta jih osebno vodila kvestor Carnevale in komandant karabinerjev pa je naletel na negodovanje kapitana trajekta, ki je jasno izrazil svojo zaprepačenost nad obsežnostjo akcije, ki pa jo v krogih policije opravičujejo s tem, da so se razširili glasovi, da gre za prve Hrvate, ki naj bi v Italiji iskali morebitne zveze, da bi kasneje njihovim družinskim članom lahko omogočile beg iz Jugoslavije, če bi se položaj na Hrvaškem še poslabšal in bi prišlo do splošne državljanske vojne.

● Brionsko srečanje brez uspeha

NADALJEVANJE S 1. STRANI

bi bila v splošni, totalni vojni pred resno preizkušnjo. Takšna vojna pa bi tudi za Hrvaško pomenila hude človeške in gmotne izgube. Zato si, je dejal Salaj, ne želimo splošne vojne in se ji bomo poskušali izogniti. Če pa jo bodo Hrvaški vsilili, jo bo sprejela, pri čemer se zaveda vseh njenih posledic.

Namestnik poveljnika petega vojaškega območja, general podpolkovnik Andrija Rašeta, je odločno zanikal trditve, da bi vojska napadala legalne hrvaške sile in da bi bila prosrbska.

Na tiskovni konferenci v Zagrebu je zatrdil, da njene enote tudi do zdaj niso prve streljale. Dejal je še, da enote JLA niso pretrpele izgub in dodal, da na območju petega vojaškega območja zelo pogosto streljajo na vojsko in vojaške objekte. Po njegovih besedah bo vojska še naprej izpolnjevala svoje naloge.

Pomočnik poveljnika petega vojaškega območja, generalmajor Milan Aksentijević, sicer poslanec v enem od treh zborov slovenske

skupščine, pa je novinarjem govoril o zahtevnem preseljevanju enot in ustanov JLA iz Slovenije.

Po njegovem vojska nalogo uspešno opravlja, čeprav si jo prizadevajo na nasprotni strani sabotirati. Če ji ne bi onemogočali opravljati preseljevanja in če ne bi celo z orožjem napadali vojaških konvojev, bi po njegovih besedah vojska doslej opravila že 90 odstotkov preselitvenih nalog.

Po Aksentijevićevih besedah je vojska doslej odpeljala iz Slovenije 7.000 ton streliva, 7.000 ton goriva in 1000 ton hrane, vse to pa v razmerah, ko je morala biti v popolni bojni pripravljenosti.

Polkovnik Branimir Pavčnik iz zagrebškega korpusa letalske in protiletalske obrambe je povedal, da vojaške konvoje nadzorujejo iz zraka zato, da bi lahko hitro opazili morebitne zastoje in okvare in tako preprečili morebitno oviranje cestnega prometa. Povedal je, da skoraj ne mine dan, da na Hrvaškem ne bi streljali na vojaška letala in helikoptere, celo takrat, ko prevajajo ranjene ali bolne civiliste.

Počitniški domovi za begunce

PULJ — na Hrvaškem je 126.500 beguncev. V republiki so poskrbeli za 45.500. Podatke je posredoval minister za delo in socialno skrbstvo Bernardo Jurlina v pogovoru s predsedniki izvršnih svetov in direktorji centrov za socialno delo na istrsko reškem območju.

Ker pričakujejo še več beguncev, so se na sestanku pogovarjali predvsem o tem, kako poskrbeti za njihovo življenje, zlasti še za šolanje njihovih otrok. Na istrsko-reškem območju je bilo pred dnevi še 9.200 beguncev, zdaj pa jih je dobrih 5.000. Jurlina je povedal, da jih bodo nameščali tudi v tiste objekte ob jadrnu, katerih lastniki niso iz Hrvaške, imajo pa več kot 97.000 postelj.

Vračanje orožja JA poteka v Sloveniji v glavnem brez večjih spornih situacij

LJUBLJANA — Včeraj popoldne sta se v Ljubljani znova sestali Komisija Republike Slovenije in Komisija 5. vojaškega območja, ob sodelovanju Misije Evropske skupnosti, ki jo je vodil general Koster.

Komisiji sta obravnavali vračanje materialnih in tehničnih sredstev, objektov in opreme JA ter vračanje oborožitve in opreme, ki je last TO Republike Slovenije. Pogovarjali so se tudi o prevzemu in zavarovanju izpraznjenih stanovanj ter o predaji izpraznjenih objektov.

Komisiji, ki sta ju vodila namestnik obrambnega ministra Republike Slovenije Miran Bogataj in generalpolkovnik Andrija Rašeta, sta v zapisnik o sestanku med drugim zapisali:

— Komisija 5. vojaškega območja ni zadovoljna s tedenskimi načrti vračanja materialnih in teh-

ničnih sredstev, objektov in opreme, ampak zahteva, da ji Komisija Republike Slovenije predloži celoten program vračanja objektov.

— Komisija Republike Slovenije bo preučila zahtevo armade, da se materialna in tehnična sredstva ter oprema, last JA, vrača v skladu z roki predvidenimi za umik enot armade z območja Slovenije. Korpusne in pokrajinske komisije pa lahko vojaško opremo vračajo tudi pred dogovorjenimi roki.

— V skladu z dogovori o vračanju sredstev in opreme JA bo armada istočasno vrnila tudi oborožitve in opremo TO iz skladišč o katerih so se že dogovorili ter iz skladišč v Logatcu, Ptuj, Vrhnikih in Cerkljah.

— Ker komisija 5. vojaškega območja ni dobila neposrednega odgovora Predsedstva Republike

Slovenije na pismo generala Avramovića z dne 12.8.1991, je slovenska stran obljubila, da bo v tej zvezi posredovala.

— Komisija 5. vojaškega območja je povedala, da stanovanjske komisije armade zaključujejo urejanje razmerij v zvezi s stanovanji, ki so last armade, dodali pa so, da bodo stanovanja vojaškega fonda tudi v prihodnje lastnina JA. Komisiji sta se še dogovorili, da bo slovenska stran do prihodnjega sestanka zbrala dokazila o sovlaganjih v domove JLA.

— Med drugimi spornimi temami sta komisiji obravnavali tudi vračanje oklepnih vozil, ki so na Vrhnikih še vedno zunaj vojašnice, o vrnitvi raket proti toči, last Hidrometeorološkega zavoda, ki so v letalski bazi Cerklje in o vračanju muzejskih eksponatov iz spominskih sob domov JLA.

Pri Riminiju odkrili avto morilcev dveh Senegalcev

RIMINI — V Torre Pedrera, področju Riminija, so v torek ponoči našli »zloglasni« beli fiat uno, iz katerega so neznani morilci 18. avgusta ubili dva Senegalca, tretjega ranili in potem med begom še streljali na mladeniče, ki so protestirali zaradi nepravilnega manevra voznika fiata uno. Avto so našli le dobre tri kilometre od mesta zločina, na avtomobil pa so postali po-

zorni tamkajšnji prebivalci, saj je bil uno parkiran tam že približno deset dni. V začetku temu ni nihče posvečal prevelike pozornosti, nato pa so povežali znamko in barvo avtomobila z nedavnim umorom in takoj nato tudi obvestili preiskovalce. Avto zdaj pregleduje znanstveni oddelek policije, da bi morda odkrili kakšno oprijemljivo sled za morilce.

Umor in samomor zaradi tumorja

RIM — Obup zaradi sinove neozdravljive bolezni je zakrivil družinsko tragedijo, kjer je Aldo Ascagnino najprej ustrelil svojega sina Carla, nato pa storil samomor. Do tragičnega dogodka je prišlo v torek zvečer pred komisariatom Villa Glori v Rimu, kamor se je Ascagnino pripeljal s svojo cromo. Sin Carlo je že leta trpel zaradi tumorja in v poslovnem pismu Aldo

Ascagnino pojasnjuje, zakaj se je odločil za ta skrajni korak. V pismu ženi, s katero ima še dva otroke, je zapisal, da je želel skrajšati sinove muke in istočasno ostati ob njem. Ascagnino je sina ustrelil s svojim revolverjem Smith Wesson, kalibra 38, v sence, nato pa je ustrelil še sebe. Sin je bil takoj mrtev, oče pa je umrl pol ure kasneje v bolnišnici San Giacomo.

V Pompejih so našli še pet žrtev Vezuvovega izbruha iz leta 79

NEAPELJ — Na pompejskem arheološkem območju, kakih 100 metrov od nekdanje morske obale, so arheologi odkrili pet okostnjakov žrtev bruhanja Vezuva izpred 2000 let. Do odkritja je prišlo čisto po naključju, ko so restavrirali nekatere arheološke objekte. »Pred dnevi smo se neprimerno zanašali pred kupom pepela, pravi prof. Baldo Conticello, v takih kupih pa so v preteklosti že večkrat nahajali človeške ostanke. Zato smo sklenili, da bomo pepel najprej preiskali in v resnici smo v njem odkrili ostanke petih ljudi. Da jih ne bi poškodovali smo od okostnjakov naredili pet mavčnih odlitkov.«

Po mnenju znanstvenikov je peterica med zadnjimi žrtvami Vezuvovega izbruha leta 79 po Kristusu, saj so okostnjake našli na lavi, ki je že dosegala strehe bližnjih hiš. Vseh pet žrtev je bilo obrnjenih proti morski obali, jasno znamenje, da so se skušali rešiti z begom k morju.

Na sliki: arheologi z enim od pompejskih okostnjakov.

Pri iztirjenju kompozicije je umrlo sedem ljudi, kakih 100 pa je bilo ranjenih

Tragedija v newyorškem metroju

NEW YORK — Sedem ljudi je umrlo, kakih sto pa je bilo bolj ali manj hudo ranjenih včeraj v New Yorku, ko se je ponoči iztirila kompozicija metroja. Obračun je za sedaj še neuraden in nepopoln.

Predstavniki policije je povedal, da je do nesreče prišlo v Manhatnu, ko je prvi vagon vlaka, ki je prihajal iz Brooklyna skočil iz tračnic in z vso hitrostjo trčil v podporni steber, pri čemer se je razklal na dva dela. V grozovitim trku so se poškodovali tudi drugi štirje vagoni, vendar je velika večina ranjencev, pravijo v krogih newyorške policije, bila v prvem vagonu, tistem, ki se je zaletel v podporni steber.

Na kraj nesreče je takoj prispel tudi newyorški župan Dinkins, ki

ima te dni polne roke dela ob povečanju rasnih problemov v ameriški metropoli. Prvi človek newyorške občine je napovedal, da bodo o nesreči uvedli preiskavo. Za sedaj se še sploh ne ve, kako in zakaj je do nesreče sploh prišlo. Na tiskovni konferenci je Dinkins povedal, da se mu je takoj po prihodu na kraj nesreče ponudil grozovit prizor. Vagoni so bili le en sam kos skrotovine pločevine, iz katerih so reševalci skušali povleči ranjence. Postaja Union square, kjer se je tragedija pripetila, je ena najbolj prometnih v New Yorku.

Na kraj nesreče so poslali kar 25 rešilcev, ki so odpeljali ranjence (kakih 125-150 oseb) v razne bolnišnice.

Na sliki: reševalci na delu.

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din, mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLIEST sri - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (0431) 7796-600 - Tix 460894
Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0431) 533382 - 535723
Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske zveze založniških založnikov AIEG

Sklep o namestitvi dvojezičnih smerokazov v Špetru hudo razburil krajevno vodstvo KD

Občinska uprava je veliko storila za ljudi, a ohraniti je tudi treba slovensko specifiko

ŠPETER — Odločitev špeterskega občinskega sveta, da bo postavil dvojezične smerokaze, je sprožila val negodovanja pri krajevnem vodstvu KD. Vse se je začelo junija, ko je občinski svet (vsaj njegov večji del) sprejel predlog o namestitvi dvojezičnih tabel, ki ga je pripravila posebna komisija za toponomastiko. Tedaj je krajevno vodstvo KD s tiskovnim sporočilom izrazilo nasprotovanje sklepu večinskega dela občinskega sveta. V sporočilu je tudi pisalo, da je občinski odbor ravnal nekorektno, saj je že pred etom dni naročil dvojezične table, komaj junija pa je o tem tekla beseda na seji občinskega sveta. Dokument špeterske KD vsebuje vrsto kritik na račun večinske liste, češ da je na seji prepovedala nastop predstavniku KD Mateligu. Še več. Špeterska KD se sprašuje, če je umestno, da občinski odbor, ki se ima za demokratičnega, lahko odloča o postavitvi dvojezičnih tabel in za to troši javni denar, ki bi ga lahko namenil bolj potrebnim posegom v korist prebivalstva.

Na izziv demokristijanskega vodstva je takoj odgovorila večinska lista v špetskem občinskem svetu, ki negativno ocenjuje potezo KD-PSDI in postavlja na glavo trditve, da je bila svetovalcu Matteligu odvzeta beseda. Obratno: vsakdo na sejah občinskega sveta lahko spregovori, seveda upoštevajoč pravilnik, ki je za vse enak. Postavitev dvojezičnih tabel pa sodi v okvir programa večinske liste, ki predvideva valorizacijo in ohranjanje slovenske specifičnosti kraja. Ob tem predstavniki večinske liste ugotavljajo, da obstajajo znotraj KD dve duši. Medtem ko je špetersko demokristjansko vodstvo odločno proti postavitvi dvojezičnih tabel, obstajajo drugi predstavniki KD, ki podpirajo takšne izbire in ugotavljajo slovensko specifičnost Špetra Slovenov oziroma Nediških dolin. Svoje ugotovitve večinska lista zaključuje z oceno, da se je v tej občini v zadnjem obdobju veliko naredilo v korist prebivalstva, tako da je vsaka umetna polemika o trošenju denarja odveč in povsem neumestna.

R. P.

Detalj Občine Špetra

(Foto Pavšič)

Sporazum med Deželo in sindikati

TRST — Predsednik Dežele Biasutti je podpisal včeraj s predstavniki CGIL, CISL in UIL protokol, ki pomeni viden kakovosten skok v odnosih med deželno vlado in deželnimi predstavništvimi delovnih ljudi. Protokol v enajstih točkah določa jasnejša in učinkovitejša pravila dvostranskega soočanja oziroma vključevanja sindikatov v snovanje razvojnogospodarskih ukrepov za splošno dobrobit prebivalstva v Furlaniji-Juljski krajini. Posebna pozornost velja v tem sklopu dogovarjanju glede industrijske politike, sicer tedaj, ko Dežela (ali pristojno odborništvo) poseže v širše preustrojitvene procese, v podjetniško lastninske premike in v sprožanje novih proizvodnih dejavnosti; sporazumevanje se bo odvijalo v nalašč za to izbranim forumu. Ustanovili bodo tudi "deželni svet za gospodarstvo in delo", prek katerega bodo lahko sindikati avtonomno prispevali k deželni razvojni politiki, a vsako leto (pred koncem marca) bodo prirejali posebno konferenco o delovnem trgu.

Slavje ob občinskem prazniku v Sežani prehaja v živo

Jutri v Sežani večerni koncert Rock na Krasu

SEŽANA — Prvi večji glasbeni dogodek ob sežanskem občinskem prazniku bo jutri ob 20. uri, ko bo na sejmšču v Sežani glasbeni koncert "Rock na Krasu". Sodelovali bodo ansambli Šank Rock, Sokoli, Chateau, Mary Rose, Night Jump, Don Mentoni Band, Franco Ghietti Band (Trst), Neron, Tender in Bad Sing Band (Trst). Koncert naj bi postal tradicionalen, mladi v Sežani pa naj bi dobili zabavo, ki jo že dalj časa pogrešajo. Kulturni dom Srečka Kosovec se želi s tem vključiti v pripravo tovrstnih kulturnih dogodkov v občini. Organizatorji, ki pričakujejo veliko udeležbo, bodo poskrbeli za dobro počutje obiskovalcev. Program bo povezoval Janez Benčina Benč. (-oks-)

Praznovanje so še popestrili s tekmovanjem harmonikarjev

SENOŽEČE — Na vrtu restavracije Adrija v Senožečah je bilo v soboto 6. tradicionalno srečanje karmonikarjev na diatonično harmoniko v priredbi KUD Pepca Čehovin Tatjana in kluba kraške harmonike (ZKO Sežana). Navzoče je pozdravil Ludvik Žiberna, predsednik kluba kraške harmonike. Srečanje, ki ga je povezovala Ivanka Bernetič in je bilo v počastitev občinskega praznika, je popestril primorski humorist Andrej Jelačin-Toni Karjola. Gledalce je navdušil z aktualnimi temami na račun nekdanje in sedanje oblasti, minule vojne in najnovejših dogajanj. Toni Karjola je imel dolgoletno parcelo v Primorskih novicah in je avtor številnih humoresk (radio Koper) ter komedij Piknik s tvojo ženo in Agencija za ločitve. Tekmovanja se je udeležilo 27 godcev to in onstran meje. Razporejeni so bili v 4 starostne skupine, ocenjevali pa so obiskovalci — mednje je bilo razdeljenih sto glasovalnih lističev. Po nastopu je bila uradna razglasitev. Ludvik Žiberna je podelil pokale za prva tri mesta v vsaki skupini, praktični nagradi pa sta pripadli tudi najmlajšemu, 9-letnemu Davidu Žerjalu iz Griž, ki si je priigral knjigo Zakladi Slovenije, medtem ko je Jože Renar iz Kazelj prejel ročko terana. Izid tekmovanja: I. kategorija (starost do 16 let) — 1. Miha Debevec (Rakitna), 2. Marina Vežnaver (Lucija), 3. Denis Novato (Trst); II. kategorija (od 16 do 45 let) — 1. David Franca (Portorož), 2. Srečko Langeršek (Izola), 3. Jože Molk (Unec); III. kategorija (od 45 do 65 let) — 1. Ludvik Žiberna (Štorje), 2. Jože Čuk (Logatec), 3. Tiberio Mauri (Trst); IV. kategorija (veterani - nad 65 let) — 1. Jože Renar (Kazlje), 2. Mario Iskra (Lipa pri Reki), 3. Palmiro Kermac (Čentur).

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Napore nekdanjih brigadirjev marsikdo omalovažuje

SEŽANA — Uvod v praznovanje občinskega praznika je bil zbor brigadirjev sežanske sekcije koprškega kluba veteranov. Poleg domačih brigadirjev so se ga udeležili še brigadirji s Koprškega in Postojnskega. Spregovoril je župan Ivan Vodopivec, ki je tudi pripel spominski trak občine Sežana na prapor kluba. O namenu srečanja nam je spregovoril Miroslav Okretič, predsednik kluba brigadirjev slovenskega Primorja in Istre: »Namen srečanja je predvsem ta, da se nekdanji brigadirji MDA in udeleženci vseh vrst organiziranega prostovoljnega dela ob druženju in pesmi v kulturnem programu spominjamo na dni naše mladosti, zložne ljubezni, truda in znoja pri izgradnji porušene, kasneje gradnji novih objektov naše domovine. Srečanje pa pomeni tudi izmenjavo misli o problemih današnjega časa, saj smo nestranskarški klub in združujemo vse, ne glede na narodnost, vero, idr.« Kako gledate na današnjo situacijo? »Predvsem nas boli, ker smo bili prepričani, da je vložena ljubezen, trud in

znoj pri izgradnji domovine, danes od nekaterih omalovaževan in celo brezumno se ruši delo mladih rok bivših generacij. Kot brigadirji smo pa optimisti in pripravljeni po naših močeh storiti vse, da se začeto delo pri obnovi naših domov nadaljuje v miru in svobodi. Zavrčamo vsako dejanje, storjeno s silo.« Ljudje smo še vedno prepričani, da bo prostovoljno delo še živelo. Bilo je pred nami, v začetku naše ere in danes brez pomoči sosedu tudi ne gre... »Prostovoljno bom delal toliko časa, dokler bom videl razpoloženje ljudi, dokler bo sleherni prostovoljec čutil potrebo in se spominjal lepih in težkih dni naše preteklosti.« Žal pa smo na srečanju brigadirjev v Sežani pogrešali mladi rod. Upamo, da se bodo udeležili naslednjega srečanja, ki bo sredi septembra v Šmarjah.

O.K.S.

Portoroški hoteli nekakšni energetski preizkusni zajci

PORTOROŽ — Štirje večji portoroški hoteli (Bernardin, Riviera, Palace, Metropol) imajo v svojih povprečno 20 let starih, torej že odsluženih kotlovnih inštaliranih za več kot 30 megavatov toplotne moči in samo Hoteli Palace so s svojimi desetimi megavati toplotne moči največja energetska enota na Primorskem (samo cementarna Anhovo in soške elektrarne so močnejše). Ti podatki dovolj zgovorno pojasnjujejo, zakaj so v republiškem ministrstvu za energetiko (pa tudi v ministrstvu za turizem, na Inštitutu Jožef Stefan in strokovnjaki Višje pomorske in prometne šole) poodprli zamisel o uvajanju varčnejših oblik proizvodnje toplotne in električne energije prav v tukajšnjih hotelih. Tako dr. Miha Tomšič kot Ingo Paš, ministra za energetiko in turizem ter gostinstvo, sta ob obisku v Portorožu izjavila, da si bosta prizadevala podpreti projekt, ki bi prinesel portoroškemu turizmu kar nekaj koristi. Še sredi poletja porabijo objekti Hotelov Palace po 1.600 litrov nafte na dan, da elektrike niti ne omenjamo. Zdaj pa naj bi kotlarne spremenili in opremili tako, da bi vpeljali kombinirano hkratno proizvodnjo toplotne in električne energije in tako dosegli vsaj za 30% večji izkoristek. Namesto kurilnega olja bi uporabili tekoči naftni plin, ki 20-krat manj onesnažuje okolje in je cenejši. Skratka, projekt in naložba prenove kotlarne pri Hotelu Palace bi znašala 1,3 milijona nemških mark, vendar bi vložek povrnil v petih letih in dosegli to, da bi ob določeni večji porabi plina prihranili vso elektriko. Štirje portoroški hoteli so že ustanovili Portoroški energetski konzorcij, da bi se združeni lažje potegovali za proračunski delež in kasneje (po pripravljenih načrtih) za denar posebnega mednarodnega sklada, namenjenega naložbam za varčevanje z energijo.

BORIS ŠULIGOJ

Bolnišnici v Izoli pomoč s Tržaškega

IZOLA — Organizacija prostovoljcev Gruppo Nord-Est iz Trsta, ki od kriva ponesrečene izpod radevin (to so geofonotiki) je spet darovala izolski bolnišnici najnujnejša zdravila. To je v kratkem času že tretja humanitarna pomoč iz Trsta, do katere je prišlo na pobudo koprškega župana Aurelia Jurija in predsednika Pokrajine Trst Daria Crozzolija. Pomoč so sprejeli predstavniki izolske bolnišnice, predsednik Občine Koper Aurelio Juri in predstavniki občinskega Rdečega križa, civilne zaštite in ljudske obrambe ter se ob tej priložnosti dogovorili za nadaljnje sodelovanje na humanitarnem področju.

B. Š.

V Lignano pravi naval vzhodnih gostov

LIGNANO — V obmorskih letoviščih Furlanije-Juljske krajine je vedno več turistov iz vzhodnoevropskih držav. To velja še predvsem za Lignano v videmski pokrajini, kjer so jih našleli od začetka januarja pa do konca julija natanko 7.642; od tega jih je bilo 4.588 iz Madžarske, 2.280 iz Češkeoslovaške, 589 iz Poljske, 160 iz Sovjetske zveze in 25 iz Romunije. Vzhodnih letoviščarjev je letos znatno več kot lani, to pa je le še dodaten prispevek k že itak bogati turistični beri v Lignano, kjer so v vseh prvih sedmih mesecih letos zaznamovali skupno 2.163.000 gostov, se pravi 19,01% več kakor v ustreznem obdobju lanskega leta.

BTP

BUONI DEL TESORO - DESETLETNE OBVEZNICE

- Obveznice BTP s koriščenjem 1. septembra 1991, zapadejo 1. septembra 2001.
- Obveznice dajejo letno 12% posticipiranih bruto obresti, izplačljive v dveh šestmesečnih obrokih.
- BTP bodo dodeljeni po marginalnem sistemu, ki se nanaša na ceno ponudbe.

- Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 30. avgusta.
- Obveznice se koristijo s 1. septembrom 1991 in je zato treba ob vplačilu, 4. septembra, doplačati dozorele obresti na kuponu, ne da bi plačali kakršnokoli provizijo.
- Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 30. avgusta

Minimalna cena dražbe %

93,90

Letni donos na podlagi minimalne cene

Bruto %

13,54

Neto %

11,83

Cena, ki bo dosežena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena s tiskovnim sporočilom.

Slovenska ministra Paš in Krajnc včeraj v Trstu gosta KD Prometne povezave in turizem združujeta Slovenijo in F-JK

Furlanija-Juljska krajina se je vedno zanimala za usodo Slovenije. Če se bodo sosedje solidno razvili, bo od tega razvoja imela svoje koristi tudi naša dežela. Okrepiti je potrebno sodelovanje, s čimer se bosta okoristili obe strani.

Prometne povezave in turizem sta dva sektorja, ki v veliki meri povezujejeta Slovenijo in F-JK. Na povabilo KD je strankino deželno vodstvo povabilo v Trst ministra Peterletove vlade Marjana Krajnc, ki je odgovoren za promet in zveze ter Inga Paša, odgovornega za turizem in gostinstvo. Šlo je v glavnem za delovno srečanje, katerega so se v palači Diana udeležili številni gospodarski in turistični operaterji. Uvodoma je pokrajinski tajnik stranke Tripani poudaril, kako KD podpira boj Slovenije in Hrvaške za suverenost, župan Richetti pa se je zavzel še za večjo obliko sodelovanja med deželama.

Ministra Krajnc in Paš sta nato v uvodnih posegih v podrobnostih orisala stanje na področjih, za kateri sta odgovorna. Poudarila sta važnost sodelovanja v raznih pobudah, tako v sektorju prometnih povezav kot turizma. Slovenski minister za prevoze je podčrtal važnost prometnih infrastruktur in vlogo, ki jo lahko ima Slovenija v tem kontekstu, ko v sedanjem trenutku ne sme izgubiti priložnosti, da se tudi po tej poti poveže s sosedji in se tako vključi v nastajajočo novo Evropo. Ta proces pa je žal zavrla, je dodal, najprej vojna v Sloveniji, sedaj pa še v Hrvaški. Interesi Slovenije so navsezadnje tudi interesi Italije oziroma Trsta, da se preko Ljubljane in Zagreba poveže z Jugom. Po ministrovih besedah je v tem okviru zelo važen projekt Pentagonale.

Prometne infrastrukture so seveda nujne za razvoj turizma. Ingo Paš je to odločno poudaril, predvsem pa se je zavzel za razvoj skupnih destinacij. Že sedaj tečejo nekateri skupni načrti, na primer na ekološkem področju, kjer pa bi po njegovem potrebno še okrepiti znanstveno sodelovanje. Mogoče je zgraditi skupne turistične centre in poskrbeti, da se že obstoječi na obeh straneh meje med seboj

Med včerajšnjim srečanjem na sedežu KD

(Foto Križmančič)

povežejo. Minister Paš je tudi dal pobudo, da bi cesto med Trstom in Koprom neposredno povezali, saj gre le za nekaj kilometrov avtoceste in to oviro bi bilo mogoče premagati. Zavzel se je tudi za odpravo zelene karte, kot sta Slovenija in Avstrija že naredili. Podpira tudi prosto prehajanje meja na turističnih središčih, kot je na primer Nevejsko sedlo. Našel je še nekaj drugih načrtov, za uresničitev katerih je potrebna, je poudaril, skupna odgovornost. Ker v delovni skupnosti Alpe-Jadran obstajajo določene težave, ker vsaki načrt morajo podpreti vse članice, se je zavzel za oživljanje bilateralne dejavnosti z deželami, ki jih družijo skupna problematika. Na tem prostoru je na primer problem zaštite Krasa.

Od F-JK slovenska ministra pričakuje predvsem skupne promocije, kar je seveda odvisno od skupnih programov. Pričakuje tudi kapitalne povezave, tako v sektorju prometnih prevozov kot turizma. V sektorju prevozov je sodelovanje preko družb Italstrade in Adria že

dobro, obe strani pa morata skrbeti, da so vse te komunikacije smotne. Škoda, ki je nastala zaradi vojnega stanja je slovenski minister kvantificiral v 400 do 500 milijonov dinarjev, gre pa le za škodo na infrastrukturah.

V turističnem sektorju pa je škoda za 600 milijonov dolarjev, vendar pa se bo ta škoda še povečala zaradi dogajanj v Hrvaški.

Govor je bil tudi o italijanski manjšini preko meje. Slovenska ministra sta se odločno izrekla proti ustvarjanju novih meja med manjšino in se zavzela, da bile njene pravice enako upoštevane. Izhajati pa je treba iz realnosti: in prav tukaj je vloga Slovenije, Hrvaške in tudi Italije, da s skupnim jezikom rešijo to vprašanje. To sodelovanje bo možno, ko se bo stanje v Hrvaški razrešilo. Pri tem pa se postavlja še eno vprašanje, kot je dejal minister Krajnc: za Slovenijo je zelo važno, ali bo mejila z demokratično državo Hrvaško, ali pa z ostalo Jugoslavijo in odvisno bo tudi od tega, kakšen bo režim na tej meji.

A.S.

Odbornica zgoniške občine Blažina o žgočem vprašanju O jezikovnih pravicah v občinskih statutih

Občinski statuti, ki jih bodo po podaljšanem roku morale odobriti do oktobra vse občinske skupščine, bodo kot osnovna listina krajevne skupnosti ne le dolžnostni administrativni akt, ampak bodo imeli predvsem veliko politično težo pri opredelitvi nekaterih ključnih vprašanj. V tem kontekstu bo vsekakor predstavljal važen preizkusni kamen za ugotavljanje in priznavanje osnovnih jezikovnih pravic na narodnostno mešanih območjih. Prav v teh dneh v tržaški občinski stvarnosti buri duhove jalova in žolčna polemika okoli umestnosti zagotovitve sicer zelo omejenega "dvojezičnega" poslovanja in kamen spotike za dokaj široko nacionalistično fronto je seveda že možnost priznanja vsakršne jezikovne pravice v odnosu z javnimi institucijami.

V okoliških občinah tržaške pokrajine je politična klima (pa tudi razmerje sil) bistveno drugačna in dejansko ni večjih pomislekov glede stopnje in ravni jezikovne zaštite slovenskega prebivalstva. Dolinska občina je statut že izglasovala, tri zahodnokraške občine pa niso še izpolnile te zakonske obveznosti. Obrnili smo se do odbornice Občine Zgonik Tamare Blažina, da bi ugotovili, v kateri fazi je priprava statuta.

»Posebna komisija, v kateri so zastopane vse politične komponente zgoniškega občinskega sveta, je že pred časom osvetlila ključna vprašanja in nakazala rešitve. Na teh izhodiščih smo izdelali osnutek statuta, ki bo v prihodnjem tednu dokončno oblikovan v komisiji, nakar nameravamo besedilo informativno dati v javnost, konkretno vsem krajevnim organizacijam, ustanovam in sploh posameznim občanom. Namenoma smo malo počakali do konca dopustniškega obdobja, da ne bi šel tako važen dokument skoraj neopazno mimo širše javnosti. Predvidoma proti koncu septembra, ko bodo tudi iznešeni morebitni popravki, alternativni predlogi ali dopolnila, bomo o statutu razpravljali še na

občinskem svetu in ga dokončno odobrili.«

V našem prostoru je seveda eno od ključnih vprašanj odnos do rabe slovenskega jezika.

»Raba slovenskega jezika v naši občini sploh ni vprašljiva in predvidena stopnja zaštite je dokaj široka. Vsebinskih razhajanj dejansko ni, gre le za čimboljšo formalno oblikovanje obstoječega stanja. Nikakor bi ne bilo sprejemljivo, da bi že ustaljene pravice zdrknile na nižjo raven. Imeli smo na začetku nekaj stikov tudi z ostalimi občinami, vendar pa se sedaj vsakdo spoprijema samostojno s tem problemom.«

Mar ne obstaja nevarnost, da bi brez skupne koordinacije občin statuti ne imeli skupnega imenovalca, oziroma, da bi v dveh skoraj identičnih realnostih veljale različne jezikovne pravice?

»Ta možnost je dokaj stvarna, in vprašanje je, katero stališče bodo glede legitimnosti zavzeli nadzorni organi, ki se bodo morali izreči o statutu. Vsekakor pa statut kot osnovna listina, ki ponazarja občinsko stvarnost in na kateri sloni vse delovanje občine, mora biti odraz demokratične volje občinskega sveta kot zakonito izvoljenega telesa. Nepojmljivo bi zato bilo, da bi prefekt poslal komisarja ad acta za odobritev drugačnega statuta.«

Nehomogeno obravnavanje jezikovne problematike v občinskih statutih pa bi lahko vzpodbudilo državo, da naredi nekoliko reda in vendarle odobri globalni zaščitni zakon...«

»Prav gotovo bo veliko nesporazumov in ostalo bo ničkoliko odprtih vprašanj. Ta juridični kaos pa moramo zaenkrat obiti na osnovi določil londonskega memoranduma in osimskih sporazumov. Zaščitni zakon, ki nam ga že predolgo dolguje država, bi seveda pravno uokviril vso to problematiko in odpravil marsikatero nedorečenost,« je zaključila Blažina.

B.S.

pismo uredništvu

Kraška ohcet pomeni veliko več kot samo zanimanje za folkloro

Zelo težko pišem, nimam ne izobrazbe in ne znanja, da bi lahko znanstveno odgovarjal tistim, ki me izzivajo. Odgovarjam jim, upam, po zdravi pameti.

Kraška ohcet ne pomeni samo dati »neko vsebino Kraški hiši in vzbuditi novo zanimanje za domačo nošo.«

Zelo žalostno bi bilo, da bi Kraška ohcet pomenila samo to, kar pravi gospa Nadja Kriščak. Upam in prepričan sem, da je Kraška ohcet v zavesti ljudi, mnogo več.

Prav ima gospa, ko pravi, da so nošo nosile Slovenke, da bi z njo potrjevale svojo narodno pripadnost; torej, če prav razumem, zavedne Slovenke. Zakaj pa bi govorili o preteklem času? Mar niso tudi danes narodno zavedne tiste ženske, ki nošo oblačijo?

Kot narodna manjšina živimo morda v idealnih razmerah, da ne bi potrebovali nobenega potrjevanja? Ali ni tudi Kraška ohcet kot taka, eno samo potrjevanje in izražanje svoje narodnostne pripadnosti in dokazovanje, da so naše korenine v tej zemlji?

Mislím, da je Kraška ohcet vse to in še mnogo več, samo bolj odločno bi morali to tudi povedati.

Ker smo mi sami tako sramežljivi, tudi ne moremo drugim očitati, da, ko govorijo in pišejo o Krasu (ista števil-

ka PD), sploh ne omenjajo Kraševcev kot Slovence.

Koliko stvari nas loči od drugih: jezik, kultura, šege, navade, pesmi, okraski, noše, plesi, itd. itd. Popolnoma drugače se izražamo v veselju, žalosti, sreči, jezi, itd. Zaradi vsega tega smo postali in zrasli iz ljudstva, v narod. Zato tudi vztrajam, da je naša noša narodna in ne ljudska.

Ne rad ponavljam, včasih pa moram: narod je tisto ljudstvo, ki se zaveda svoje narodne identitete.

In mi, vsaj po pisanju gospe Nadje Kriščak in še nekaterih drugih, hočemo ostati še zmerom samo ljudstvo.

S spoštovanjem

Aleksander Furlan
Strada del Friuli, 5
Barkovlje, 18. 8. 1991

Mislím, da je bilo o nošah - ljudskih ali narodnih - toliko povedanega v zadnjih (dveh?) letih in še posebno v zadnjih dveh tednih, da zgornje pismo prav res ne potrebuje dodatnih pojasnil. Tudi ko bi bila kraška ohcet samo nepomembna folklorna prireditev, bi verjetno manj pisali o njej in manj skrbeli, kakšne noše se bodo prikazale. Morda se pa motím, morda si včasih le domišljam, da pišem na jasen in razumljiv način.

Nadja Kriščak

Ob jugoslovanski krizi dodatne oblike kreditiranja

Povečane ugodnosti za člane konzorcija Congafi za trgovino

Kriza onstran meje je v zadnjem obdobju hudo prizadela razne gospodarske kategorije v Trstu. Pod udarom je še posebno trgovski sektor, ki je za lokalne potrebe močno prerazvit in katerega obstoj je torej neposredno vezan na obisk jugoslovanskih kupcev.

Tega dejstva ne more nihče spregledati, zato se v pričevanju rešitve krize na vseh nivojih množijo pobude za podporo oškodovanim podjetjem. Vlada je na zahtevo krajevnih političnih in sindikalnih organizacij že pripravila poseben zakonski osnutek, s katerim bo podjetjem odgodila plačilo prispevkov za socialno in za zdravstveno oskrbo za obdobje 6 mesecev. Gre sicer za pobudo, ki je že na papirju in ki bo probleme podjetij le rahlo ublažila, je pa vendar dobrodošla, tudi zato, ker se bodo gospodarstveniki lahko okoristili z drugimi pobudami na lokalni ravni.

V tem smislu je velikega pomena konkretni korak CONGAFI za trgovino, ki je zaradi problemov, nastalih ob jugoslovanski krizi, še prej pa ob krizi v Zalivu, odločil, da svojemu članstvu nudi dodatno pomoč ob izrednih razmerah. Konzorzio Garanzia Fidi Commercio (Konzorcij za jamstvo posojil za trgovska podjetja) navadno jamči za člane 60% zneska od posojila pri

konvencioniranih bančnih zavodih (od naših zavodov je na Tržaškem konvencionirana Hranilnica in Posojilnica na Opčinah). Člani dobijo posojila v mejah 10% letnega prometa podjetja po 12,5% obrestni meri.

Gre za pogoje, ki so že tako zelo ugodni, ob nastalem položaju pa je upravni odbor CONGAFI ob začetku avgusta sklenil, da se članom, ki se že poslužujejo te oblike kreditiranja, poveča "plafond" za dodatnih 30% (kdor je torej npr. imel posojilo v vrednosti 100 milijonov lir, lahko vpraša za dodatnih 30 milijonov lir jamčenega posojila).

Druga, zelo pomembna postavka je odločitev CONGAFI, da za obdobje 6 mesecev, to se pravi od 1. julija do 31. decembra 1991, prevzame nase plačevanje 3,5% pasivne obrestne mere na posojilih, ki se bo tako za podjetnike znižala za isto obdobje z že ugodnih 12,5% na vsega 9% in jim bo tako v pomoč pri premoščanju problema nelikvidnosti v podjetjih.

Zainteresirane Člane CONGAFI za trgovino pozivamo, da se za podrobnejše informacije obrnejo na tajništvo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja (tel. 362925/362949), ali pa na Hranilnico in Posojilnico na Opčinah (tel. 21491).

Na Opčinah sinoči začetek Mladinkega tabora

S koncertom ljubljanskega kantavtorja Adija Smolarja se je sinoči na Opčinah začel Mladinski tabor, ki se bo nadaljeval do petka. Danes dopoldne bo v Finžarjevem domu srečanje z naslovom Osebnosti pod drobnogledom, ki se ga bodo udeležili psihologinja Jana Hosta, časnikar Andrej Rot in publicist Ivo Zajdel. Popoldne (ob 15.30) bo Veljko Rus predaval na tremo Dinamika in mehanizmi demokracije. Ob 18. uri bo igralska skupina SKD Igo Gruđen iz Nabržine uprizorila komedijo Dragotina Dobričanina Skupno stanovanje, zvečer pa bo koncert glasbene skupine Shalom.

29.8.1983

29.8.1991

Marica

Osem let je že minilo, a vsi te pogrešamo kot tisti žalostni dan.

Svojci in Alma

Trst, 29. avgusta 1991

29.8.1990

29.8.1991

Danes je minilo leto dni, kar si nas zapustila naša draga mama

Ljudmila Žvab por. Sabadin

Čas mineva, misel in spomin nate ostaja živ.

Hvala vsem, ki se je spominjate.

Hčerki z družinama

Trst, 29. avgusta 1991

Ravnatelj, profesorji, neučno osebje, učenci ter starši srednje šole Fran Levstik iz Proseka izražajo globoko sožalje družini ob izgubi drage Erike.

Sekcija DSL Devin - Nabrežina izreka iskreno sožalje svojcem ob izgubi tov. Danila Ghersettija.

Solidarnostna pobuda Sindikata slovenske šole za pomoč Hrvaški

Po razgovoru s podpredsednikom hrvaških zveznih sindikatov je Sindikat slovenske šole te dni sprožil pobudo pri deželnih tajništvih šolskih in splošnih sindikatov, da se podvzame skupna akcija, tudi v okviru sindikatov Alpe Adria, v podporo hrvaškemu ljudstvu. Za akcijo je predlagal naslednje točke:

- politična akcija za internacionalizacijo problema;
- politična akcija za priznanje suverenosti Slovenije in Hrvaške;
- nabirka na vseh delovnih mestih za materialno pomoč prizadetemu prebivalstvu na Hrvaškem.

Po dosedanjih stikih sodeč bo akcija v najkrajšem času tudi konkretno stekla.

■ Sekcija DSL »R. Malalan«

za Opčine in Bane prireja jutri, 30. avgusta, ob 20.30 na sedežu sekcije na Brdini javno srečanje o Sovjetski zvezi po državnem udaru. Spregovorila bosta Nico Costa in Ravel Kodrič.

Močan požar ob železniški progi v bližini nabrežinske postaje

Tržaški gasilci so imeli včeraj zjutraj in celo dopoldne polne roke dela s požarom, ki se je razvil vzdolž železniške proge Nabrežina - Opčine v neposredni bližini nabrežinske železniške postaje. Za požar je posredno kriv vlak, ki je približno ob 5. zjutraj peljal po progi. Pri zaviranju so ostala kolesa enega od vagonov nenadoma blokirala: izpod koles se je tedaj močno zaiskrilo, iskre pa so zanetile požar, ki je zajel suho grmičevje ob progi in se kmalu razširil tudi na sam vagon. Les na vagonu se je vnel, ognjeni zublji pa so nato našli pot tudi do bližnjega vagona, cisterne z gorivom.

Le hitremu posegu gasilcev se je zahvaliti, da ni prišlo do huje nesreče. Gasilci so namreč pravočasno pogasili požar na tem vagonu in preprečili eksplozijo. Nič pa niso mogli proti požaru, ki se je razširil na bližnje skladišče in zajel nekaj avtomobilov, ki so bili tam dostavljeni. Ogenj je popolnoma uničil štiri vozila.

Zaradi požara je bil rpomet na železniški progi Nabrežina - Opčine za

kako uro prekinjen, nato pa so ga lahko spet normalno vzpostavili. Dlje časa je trajal poseg gasilcev: le-ti so morali namreč gasiti kar sedem ur, predno so pogasili še zadnja pogorišča ob progi.

Motociklista ranjena v nesreči v Ul. Giulia

Dva mladeniča sta se hudo ponesrecila v noči med torkom in sredo v Ul. Giulia. 18-letni Fabio Pelhan iz Ul. Commerciale 168 in sopotnik na motornem kolesu, 21-letni Mariano Scucimarra sta se v Ul. Giulia z motorjem zaletela v fiat 126, ki ga je upravljal 44-letni Giuseppe Giuffrida iz Ul. Udine 73. Plehan si je zlomil obe stegnici in se bo moral zdraviti dva meseca, Scucimarra pa si je zlomil desno nogo in bo okrevljal v 40 dneh. Oba se zdravita na ortopedskem oddelku glavne bolnišnice.

Policisti ugnali tolpo tihotapcev

Sedem članov mednarodne tolpe, ki je tihotapila ukradene avtomobile, je v preteklih dneh končalo v mrežah tržaške obmejne policije. Šest tihotapcev je Jugoslovanov: Dejan Petrović (25 let), Sabit Dibrani (24), Sulejman Hadžović (20), Abide Behluli (38), Afrim Mutisi (20) in Nasuf Ajziri (23), eden pa je Arabec (Bana Thaeir Bakhistan - 45 let).

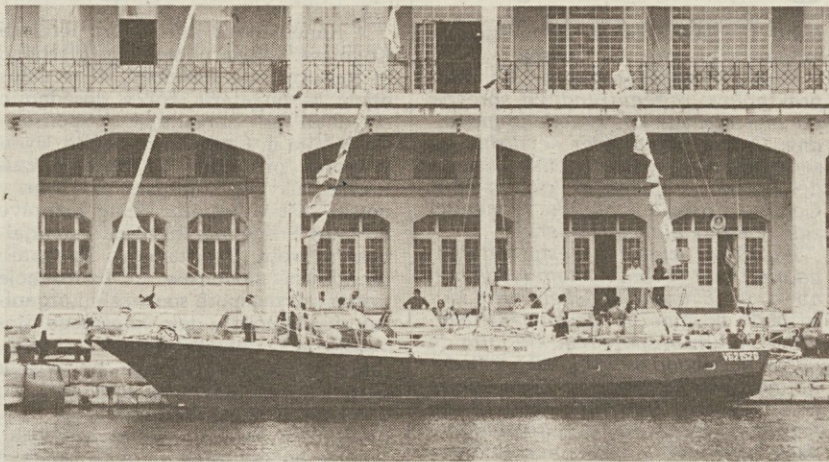
Po izsledkih tržaške obmejne policije je bila tolpa zelo dobro organizirana. Razpolagala je z orodjem za poverbo registriranih tablic in registrskih številki šasij avtomobilov, da jih ne bi preiskovalni organi izsledili. Tihotapci so bili »specializirani« v tihotapljenju avtomobilov prestižnih znamk, predvsem nemških. Avtomobile so kradli predvsem v Italiji in jih pretihotapili čez mejne prehode v naši deželi v Jugoslavijo. Tu so jih »predelali« in jih nato prodali v Avstrijo in v Nemčijo. Tržaški policisti so prepričani, da je imela tolpa tesne stike z avstrijskimi in nemškimi tihotapci.

Negativni obračun velja za večino obal Severnega Jadrana

Analize Zelenega škunerja pokazale da je tudi Tržaški zaliv onesnažen

Po skoraj dveh mesecih križarjenja ob jadranskih obalah je Zeleni škuner Helios Re pristal v Trstu, kjer je njegova posadka podala včeraj diagnozo zdravstvenega stanja Jadranskega morja. Takoj je treba povedati, da analize Zelenega škunerja niso pozitivne: na 24 vzorcev, kolikor so jih pregledali pred plažami in izlivi glavnih rek od Brente do Barkovelj, je le sedem bilo neoporečnih, 17 pa je imelo bakteriološke vrednosti, ki presegajo italijanski normativ za zdravo morje, torej za morje, v katerem je kopanje dovoljeno.

Ni kaj spodbudni niso niti podatki za Furlanijo-Juljsko krajino: ob njenih obalah, od Lignana do Barkovelj, so vse opravljene analize pokazale, da je morje onesnaženo. Na Zelenem škunerju so vzorce vzeli na osmih točkah in sicer pred plažami v Lignanu Riviera, Lignanu Pineta, Lignanu Sabbia-doro, Gradežu, Sesljanu, Grljanu in Barkovljak ter pred izlivom Tilmenta. Strokovnjaki Zelenega škunerja in milanskega podjetja za računalniško obdelavo podatkov Conal so ugotavljali tako kemijsko kot bakteriološko onesnaženost: za slednjo so izbrali tri kriterije in sicer koncentracijo raznovrstnih bakterij, specifično pa še koncentracijo fekalnih bakterij in streptokokov. V morju pred seslanskim in grljskim obalo so vsi trije kriteriji presegli zakonsko mejo, v Barkovljah pa je previsoka le količina fekalnih streptokokov. Na tiskovni konferenci sta predstavnik Zveze za okolje, pokroviteljice Zelenega škunerja, Beniamino Bonardi in Cecilia Dal Cero poudarila, da je stanje morja v naših krajih (pa tudi drugod po Italiji) slabše od lanskega, predvsem kar se tiče bakteriološke onesnaženosti. Glede »cvetenja morja«, še posebno bogatega v Tržaškem zalivu, pa sta poudarila, da so na škunerju vzeli tudi vzorce sedimentacije (rezultati bodo znani proti koncu septembra), kajti zadnje raziskave naj bi utemeljevale tezo, da povzroča algasto sluz predvsem večji doprinos hranljivih snovi, ki jih prinašajo v morje onesnažene reke, in da torej ne gre za naravni pojav. Glede rek sta še dodala, da bo Zveza za okolje prihodnje leto priredila posebno akcijo za njihovo monitoražo. Na dlani je vse-nkakor, da je morje pred njihovimi izlivi izredno onesnaženo in da so torej reke eden od prvih »krivcev« za današnje stanje Jadranskega morja.

Zeleni škuner Zveze za okolje pred Pomorsko postajo (Foto Križmančič)

Poglejmo podrobneje, kakšne vrednosti so v laboratoriju Zelenega škunerja zabeležili za Tržaški zaliv. V Sesljanu je koncentracija bakterij znašala 3.500, v Grljanu pa 4.000 (dovoljena meja je 2.000), koncentracija fekalnih bakterij ima v seslanskem vzorcu vrednost 300, v grljskem pa 200 (dovoljena meja je 100), koncentracija streptokokov je v Sesljanu znašala 350, v Grljanu 150, v Barkovljah pa 300 (meja je 100). Če nas to lahko potolaži, naj omenimo, da so te vrednosti veliko nižje od onih, ki so jih zbrali v Lignanu, kjer so v mililitru morske vode ugotovili od 8 do 10 tisoč bakterij in od 300 do 700 fekalnih bakterij. Kaj torej s kopanjem? Pri Zvezi za

okolje se glede tega ne izrečejo, ugotavljajo le, da je njihov namen opozoriti pristojne zdravstvene ustanove, ki morajo poskrbeti za očiščevalne naprave pri grezničnih odpadkih, kajti prav te so glavni vir bakteriološkega onesnaženja.

Seveda se pri tem poraja vprašanje, kako da so meritve, ki so jih nedavno opravili strokovnjaki iz Gradca v Lignanu in Gradežu, imele bolj pomirjujoče ugotovitve. Stvar je enostavna: EGS je določila minimalne in maksimalne vrednosti onesnaženja in avstrijski strokovnjaki so se držali maksimalnih, na Zelenem škunerju pa so se držali italijanskega zakona, ki je eden od najstrožjih v Evropi.

TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR

Jutri, 30. avgusta, ob 20.30 bo v Partizanskem domu v Bazovici 1. VAJA V 20. SEZONI.

V nedeljo, 8. septembra pa bo NASTOP V OPATJEM SELU na osrednji proslavi ob 50. obletnici osvobodilne fronte Primorske.

šolske vesti

Na liceju F. Prešeren se bodo začeli popravni izpiti v ponedeljek, 2. septembra, ob 8.30. Razpored je na oglasni deski.

Ravnateljstvo državnega učiteljskega in pedagoškega liceja A. M. Slomšek sporoča, da se popravni izpiti za vse razrede začnejo 2. septembra, ob 8.30 s pismenima izkušnjama iz italijanščine in latinščine. Razpored ostalih izpitov je izobešen na oglasni deski.

Glasbena matica - Trst obvešča, da vpisuje nove gojence za šolsko leto 1991/92 od ponedeljka, 2. do vključno srede, 11. septembra ob 9. do 11. ure v Ul. Manna 29, tel. 418605.

Ravnateljstvo DTTZ in oddelka za geometre Ž. Zois v Trstu sporoča, da se bodo popravni izpiti začeli v ponedeljek, 2. septembra, ob 8.30 z naslednjimi pismenimi in grafičnimi izkušnjami: na sedežu, Vrdelska cesta 13/2: slovenščina - 4.b, 2.a; italijanščina - 1.a, 1.b, 1.c, 1. geom, 2.a, 3.b, 3. geom, 4. geom; angleščina 2.t.j. - 1.a, 4.c; nemščina 2.t.j. - 1.b, 1.c, 2.b; knjigovodstvo - 3.b; trgovstvo - 3.a, 3.c, 4.a; na podružnici, ul. S. Cilino, 16: tehnično risanje - 1. geom; centitve - 4. geom; strojepisje - 1.c; stenografija - 2.c. Razpored pismenih in ustnih izpitov za naslednje dni je izobešen na oglasni deski zavoda. Pred začetkom izpitov bo ob 8. uri seja celokupnega profsorskega zbora.

Vpisovanje se zaključuje 31. avgusta.

Pozanimaj se pri tvoji KZE-USL.

Scuole per Infermieri Professionali

Sole za poklicne bolničarje

razne prireditve

Mladinski tabor prireja danes, 29. t. m. v parku Finžgarjevega doma na Opčinah ob 9.30 pričevanja znanih javnih delavcev pod skupnim naslovom OSEBNOSTI POD DROBNOGLEDOM. Govorili bodo Ivo Zajdela, Jana Hosta in Andrej Rot. Popoldne ob 15. uri predavanje z naslovom DINAMIKA IN MEHANIČEM DEMOKRACIJE. Govoril bo dr. Veljko Rus. Ob 18. uri gledališča predstava Skupno stanovanje, izvaja KD I. Gruđen, ob 21. uri družabnost z ansamblom Shalom. Jutri, 30. t. m., ob 9.15 sveta maša, ob 10. uri predavanje z naslovom POLITIČNI IN SOCIALNI PROBLEMI OB PROPADU STARIH IDEOLOGIJ. Govoril bo dr. Ivan Štuhec.

ŠD Sokol organizira jutri, 30.8., soboto, 31.8. in nedeljo, 1.9., na društvenem igrišču PRAZNIK SOKOLA. Spored: petek, 30.8.: ob 18. uri odprtje kioskov, ob 20.30 ples z ansambлом Happy day; sobota, 31.8.: ob 17. uri odprtje kioskov, ob 19. uri košarkarska tekma Olimpia-Ljubljana - Jadran-Trst, ob 20.30 ples z ansambлом Happy day; nedelja, 1.9., ob 17. uri odprtje kioskov, ob 19. uri nastop folklorne skupine Divača - Sežana, ob 20.30 ples z ansambлом California.

Zadruga Ban v sodelovanju s KD Grad prireja SAGRO POD KOSTAJI, ki bo jutri, 30. in 31. t. m. ter 1. septembra na vaškem trgu pri Banih.

Sekcija slovenske skupnosti v občini Dolina priredi v soboto, 31. t. m. in nedeljo, 1. septembra tradicionalni NAŠ PRAZNIK. Oba dneva v večernih urah ples z ansambлом Krt oz. Lojze Furlan ob kioskih z jedmi na žaru in domačim vinom. Koncert godbe na pihala od Sv. Antona pri Kopru, pozdravi in politični nagovori bodo na sporedu popoldne ob 18. ure dalje.

izleti

PD Slovenec iz Boršta in Zabrežca organizira v nedeljo, 8. septembra izlet v Tabor v Savinjsko dolino. Vpisovanje na tel. št. 228629, 228494 in 228644 najkasneje do sobote, 31. t. m.

Zveza upokoencev CGIL iz Nabrežine organizira ob priliki praznika grozdja izlet v VO (Colli Euganei) v nedeljo, 15. septembra. Za informacije tel. št. 200036 ob uradnih urah.

Sekcija SPI CGIL iz Križa sporoča, da bo odhod avtobusa za izlet v Cordovado v nedeljo, 1. septembra, ob 7.30 izpred kriškega spomenika.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 29. avgusta 1991

JANŽE

Sonce vzide ob 6.22 in zatone ob 19.50 - Dolžina dneva 13.29 - Luna vzide ob 21.07 in zatone ob 10.49.

Jutri, PETEK, 30. avgusta 1991

FELIKS

PLIMOVANJE DANES: ob 5.51 najnižja -40 cm, ob 12.17 najvišja 50 cm, ob 18.46 najnižja -38 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 26 stopinj, najvišja 26,3, najnižja 21,2, zračni tlak 1018,3 mb pada, veter jugozahodnik 6 km na uro, vlaga 46-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giulia Renis, Luca Vargiu, Stefania Bazzo, Ramon Sarritzu, Giulia Federici.

UMRLI SO: 17-letni Guido Sintich, 83-letna Amalia German vd. Clun, 60-letni Elio Maurel, 12-letna Erika Stanic, 93-letna Maria Grimalda vd. Trevisan, 81-letna Virginia Olenich vd. Vattovani.

SUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 26., do sobote, 31. avgusta 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Roma 16 (tel. 364330), Trg Valmaura 11 (tel. 812308), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 16, Trg Valmaura 11, Trg Garibaldi 5, Milje - Lungomare Venezia 3.

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Garibaldi 5 (tel. 726811).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL

NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

menjalnica

28. 8. 1991

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1310,250	1270.—
Nemška marka	745,550	740.—
Francoski frank	219,790	216,50
Holandski florint	662,050	655.—
Belgijski frank	36,258	35.—
Funt šterling	2195,650	2170.—
Irski šterling	1994,900	1970.—
Danska krona	193,380	190.—
Grška dramma	6,749	6,20
Kanadski dolar	1148,500	1090.—

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	9,558	9,25
Švicarski frank	857,290	848.—
Avstrijski šiling	105,963	104,50
Norveška krona	190,940	188.—
Švedska krona	205,750	202.—
Portugalski eskudo	8,725	8.—
Španska peseta	11,998	11,30
Avstralski dolar	1023,600	970.—
Jugoslov. dinar	—	28.—
ECU	1532,600	—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001

Agencija Domjo 831-131

Agencija Rojan 411-611

Filiala Cedad 0432/730-314

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

Na sedežu letovišarske ustanove v Miljah je na ogled razstava KERAMICNA UMETNOST, v organizaciji Krožka Maritain in bo odprta do 31. t. m. od 9. do 13. in od 16. do 19. ure.

gledališča

Gledališče Verdi
Jesenska simfonična sezona 1991
V petek, 6. septembra, ob 20.30 (red A) otvoritveni koncert letošnje simfonične sezone. Pod vodstvom Lü Jia bosta nastopila orkester in zbor Gledališča Verdi. Na sporedu Mozart in Prokofiev.

Miramarski park - Luči in zvoki
Nocoj, ob 21.00 (v nemščini) in ob 22.15 (v italijanščini) LUČI IN ZVOKI.

Ponovitve si sledijo vsak torek (ob 21.00 v angleščini in ob 22.15 v italijanščini), četrtek (ob 21.00 v nemščini in ob 22.15 v italijanščini) ter ob sobotah (ob 21.00 in ob 22.15 v italijanščini).

kino

ARENA ARISTON (poletni kino) - 21.15 Ritorno al futuro parte III, r. Robert Zemeckis, i. Michael J. Fox, Mary Steenburgen.

EXCELSIOR - 19.00, 22.15 Un bacio prima di morire, □
EXCELSIOR AZZURRA - 18.30, 22.00 Un amore o forse due, r. Neil Jordan, i. Beverly D'Angelo, Donald McCann.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Maniac cop, □

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 La notte dei morti viventi, r. George A. Romero.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 Una ragazza molto viziosa, □□

NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 Balla coi lupi, r.-i. Kevin Costner.

GRATTACIELO - 17.15, 22.15 Ritorno alla Laguna blu, i. Milla Jovovich, Brian Krause.

MIGNON - Zaprto.

LJUDSKI VRT - 21.15 Grencar matrimonio di convenienza.

EDEN - 15.30, 22.10 Sensi bestiali 2, porn., □□

CAPITOL - 17.00, 22.10 Io e zio Buck.

LUMIERE - Zaprto.

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 Josephine 6 croce di piacere, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Od nocoj do nedelje v dvorani UGG, vseskozi pa tudi v ljudskem vrtu

Ljudski plesi in pesmi z vsega sveta za ustvarjanje prazničnega vzdušja

Gorica pričakuje začetek »svoje« folklornega praznika, saj je festival s svojimi 20 preteklimi izvedbami postal nekaj tako domačega in tako običajnega (tokrat v smislu pravega »običaja«), da bi ga mesto težko pogrešalo, ko bi iz kakršnegakoli razloga odpadel. Dan samega začetka festivala ni trenutek, da bi razmišljali o kvaliteti nastopajočih skupin ali o morebitnih organizacijskih pomankljivostih. Nasprotno, vsak začetek je vedno navdušujoč, poln pričakovanja in obljub, za katere lahko samo iskreno upamo, da se bodo uresničile.

Je pa tudi pravi trenutek, da še enkrat poudarimo osnovno značilnost tega 21. svetovnega festivala folklorne, ki je prav zares postal pravi praznik folklorne, in torej plesa, pesmi, običajev, noš, ker je s sprejetjem v Cioff (organizacijo Unesco, ki združuje folklorne festivale 54 držav) dokončno izgubil tekmovalno značilnost, ko je treba skupine razdeliti v kategorije in jih ocenjevati. Vsaka kategorizacija pa je krivična, predvsem od nastopajočih, ker se prav tako trudijo, če nastopajo v izvirni ali stilizirani skupini, nobene prave zasluge nimajo, če prihajajo iz dežele, kjer so folklorne plesi še »živi« ali ne. In če nadaljujemo to razmišljanje: pozornost pritegnejo vedno živahnejši plesi s pridihom eksotičnosti, na škodo pristnejšega izročila, ki se pogosto ne more ponášati z bogatostjo noš in zahtevnostjo korakov. V čisti festivalski in torej netekmovalni prireditvi ostane skupinam ena sama skrb, ki bi morala biti vodilo vedno in vsem skupinam: posredovati občinstvu čim izvirnejši prikaz domačega izročila.

Nocoj se bo torej začelo, najprej s slavnostno otvoritvijo ob igranju godbe Brigata Meccanizzata Gorizia v ljudskem vrtu, nato z nastopom prvih petih skupin v dvorani UGG. Nocoj se bodo predstavili Francozi, Romunci, Korejci, Italijani in Venezuelci. Jutri bo vrsta na Avstrijcih, Madžarih, Singalcih, Alžircih in Bosancih. V soboto zvečer bodo še enkrat z nekoliko skrajšanim sporedom nastopile vse skupine, vsak večer pa bo goste pozdravila tudi domača skupina. Skoraj vse skupine so že dospele v Gorico in razen Mehikancev, o katerih smo že poročali, ni nihče odpovedal nastopa.

V petek zjutraj se bo ob prisotnosti uglednih osebnosti in raziskovalcev v dvorani Občinskega sveta začelo dvodnevno 17. študijsko srečanje na

temo Ljudska kultura in ohranjanje folklorne v priporočilih Unesca.

Mimo večernih nastopov bo ljudi prav gotovo pritegnil tudi 26. sprevod po mestnih ulicah v nedeljo popoldne. O tem bomo sicer še pisali, za sedaj naj napovemo nedeljski jutranji del, ko bodo v ljudskem vrtu nastopili Godba na pihala iz Metlike in metalci zastav Rione Bianco iz Faenze.

Praznično ozračje v mestu bodo poudarjali tudi drobni nastopi (vsak dan ob 11. in 18. uri) v ljudskem vrtu, kjer se bodo posamezne skupine predstavile s polurnim sporedom. Od jutra do pozne noči bodo odprti kioski, v nedeljo, na dan sprevoda, pa bodo odprte celo nekatere trgovine. Sicer so na razpolago izkaznice, ki zagotavljajo v vseh trgovinah z znakom Folklor a v mestu 10 odstotni popust.

SPORED 21. SVETOVNEGA FOLKLORNEGA FESTIVALA

ČETRTEK 29. AVGUSTA

- ob 20. uri: slavnostni začetek v ljudskem vrtu na Korzu Verdi;
- ob 20.30: nastop skupin v dvorani Unione Ginnastica Goriziana (Trg Cesare Battisti); plesni pozdrav skupine Santa Gorizia;

V PRVEM DELU bodo nastopale skupine: La bourree gannatoise iz Gannata (Francija); Craitele iz Valee Doftanel (Romunija); Kim Keun-hee iz Seula (Južna Koreja) — V DRUGEM DELU pa: I castellani iz Giovija pri Salerno; Grupo de l'academia de Turen iz Caracasa (Venezuela)

PETEK 30. AVGUSTA

- ob 20.30 (v dvorani UGG): plesni pozdrav skupine iz Ločnika;

V PRVEM DELU bodo nastopale skupine: Wagram ob der Traisen iz Hollenburga (Avstrija); Brotherhood Folkdance Group iz Soprona (Madžarska); Sama Ballet iz Colomba (Šri Lanka) — V DRUGEM DELU pa: Beni Ameer iz Sidi-Bel-Abbessa (Alžirija); Miljenko Cvitković iz Sarajeva (Bosna)

Otvoritev bo jutri v Kanalu

Bogat niz koncertov na Kogojevih dnevih

V Kanalu bodo jutri odprli letošnje Kogojeve dneve, pomembno glasbeno in kulturno manifestacijo, ki se letos obeta še bogatejša kot v dosedanjih izvedbah tudi zahvaljujoč se sponzorizaciji Hita in Ljubljanske banke. Uvod v spored prireditve bo srečanje kulturnih delavcev Primorske ob 15. uri v gotski hiši v Kanalu. Tema razprave bo letos Primorska kulturna ustvarjalnost v svetu. Z obravnavo kulturnih razsežnosti slovenske in podrobneje primorske diaspore so se želeli organizatorji vključiti v delo letošnjega Slovenskega svetovnega kongresa. Moderator jutrišnjega srečanja bo pesnik Ciril Zlobec. Slavnostni govornik ob otvoritvi Kogojevih dni bo ob 19.30 predsednik Sazu dr. Janez Milčinski. Sledila bo otvoritev likovne razstave Rajka Slapernika v galeriji Rika Debenjaka, ob 20.30 pa koncert vokalne skupine Ave pod vodstvom dirigenta Andraža Hauptmanna.

Podrobneje so o programu letošnjih Kogojevih dni, ki jih prireja prosvetno društvo Soča iz Kanala, spregovorili organizatorji včeraj na tiskovni konferenci. Glavne značilnosti in zanimivosti koncertnega sporeda je predstavil dirigent Anton Nanut. V program so letos vključili tri slovenske vrhunske vokalne sestave - Slovenski komorni zbor, že omenjeno vokalno skupino Ave in Tržaški oktet -, v nizu komornih koncertov pa bodo sodelovali še Komorni orkester RTV Slovenija, Novi ljubljanski kvartet in drugi izvajalci. Koncertni spored v Kanalu, ki bo poleg otvoritvenega večera zajemal vse sobote do konca septembra ter petek, 27.9., bosta obogatila še kon-

certa Simfonikov RTV pod vodstvom Antona Nanuta 4. oktobra v Novi Gorici in 11. oktobra v Ljubljani. Posebej gre opozoriti na vsebino teh koncertov, ki bodo ponudili tudi nekatere krstne izvedbe oz. priredbe skladb slovenskih avtorjev. Letošnja novost bodo skladbe slovenskih skladateljev-izseljencev Cirila Krena (doma iz Medane, živi v Argentini) in Franja Delaka (Tražacana, ki živi v New Yorku).

Nelida Silič Nemec je predstavila razstavo slikarja Rajka Slapernika, ki mu je letos posvečen likovni del Kogojevih dni. Tokrat so na razliko od prejšnjih let prvič izbrali že umrlega likovnika iz generacije, ki je svojo ustvarjalno pot začela v obdobju Kogojevega ustvarjalnega vrha. S tem so še posebej želeli osvetliti delo likovnikov, ki so doslej ostali nekoliko v senči vidnejših ustvarjalcev, pa vsekakor zaslužijo pozornost.

gledališča

Primorsko dramsko gledališče bo jutri, 30. avgusta, ob 20.30 gostovalo v Renčah (na prostem) z Ruzantejevo igro Lubjezen, uojška, lakota.

razna obvestila

Gospodarska zadruga Vrh sklicuje člane in uporabnike Kulturno-športnega središča na dopoldansko delovno akcijo vzdrževanja doma v soboto, 31. avgusta, od 8. do 12. ure.

Kmečka zveza obvešča, da je treba do 6. septembra prijaviti zaloge vina v kletah na dan 31. avgusta polnočno.

Slovenski dijaški dom Simon Gregorčič - Gorica sporoča vsem zainteresiranim učencem, dijakom in študentom, da poteka reden vpis ali potrditev za redne in zunanje gojence za šolsko leto 1991/92. Za vsako informacijo se lahko javite v Ul. Montesanto 84, tel. 533495, vsak dan med 10. in 13. ur.

Društvo slovenskih upokojencev prireja v soboto, 6. septembra, na balinišču v Sovodnjih ekipno tekmovanje za memorial Janko Cotič. Društvo obvešča upokojence občine Sovodnje, da bo ob 16. uri srečanje članov društva v dvorani in na igrišču. Vabljeni so vsi upokojenci.

SDZPI priredi v šolskem letu 1991/92 na Goriškem naslednje tečaje: tečaj za kuharje s kvalifikacijo (tisoč ur — 2. letnik), tečaj za dodeljene prodaji s kvalifikacijo (tisoč ur — 1. letnik), tečaj angleščine za začetnike (120 ur), tečaj personal computing (90 ur), tečaj italijanščine za začetnike (60 ur). Prijave do 20. septembra na sedežu zavoda, Ul. della Croce 3 (tel. 81826), vsak delavnik razen sobot, od 10. do 14. ure.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Un bacio prima di morire«, i. Matt Dillon, Sean Jung; prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI 18.00-22.00 »Pioggia di fuoco«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Le infermiere dell'amore«, prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30 »Nedokončana zgodba II.«, 20.30 »Mundial 90«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Želve Ni-nje«.

DESKLE 20.00 »Privatna šola«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Bassi Thea — Raštel 52 — tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Rismondo — ul. E. Toti 52 — tel. 410701.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Maria Lulik (muna Maria Benedicta) iz Ul. S. Chiara 14 na glavno pokopališče; ob 12.45 Antonio Pegoraro iz bolnišnice sv. Janeza v padovsko Citadello; ob 13.15 Antonio Danelli iz splošne bolnišnice v Gradišče ob Soči.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Karlota Princiča

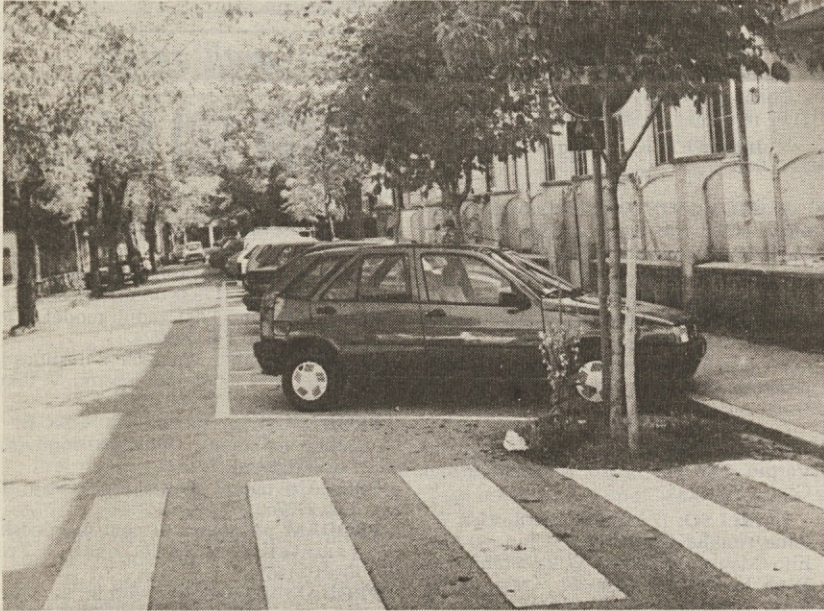
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen govor spomin in ga pospremili na zadnji poti.

Posebna zahvala naj gre zdravstvenemu osebju goriške splošne bolnice, pevmskemu župniku Vojku Makucu, članom mešanega pevskega zbora Oton Župančič iz Štandreja ter vsem darovalcem cvetja.

SVOJCI

Pevma, 29. avgusta 1991

Uganka za avtomobiliste: kje je skrit prometni znak?

Gornjo sliko bi morda lahko priobčili v kaki enigmistični reviji kot igrico za bistro oči. Treba je namreč uganiti, kje se skriva prometni znak. No, igrice mogoče le ni pretežka in je belordečo tablo o prepovedi vožnje po tej ulici najbrž že vsakdo našel zgoraj desno, tik za ne prav košato krošnjo mladega drevesca. Ker pa osnovni namen postavljanja prometnih tabel ni ta, da bi z ugankami kratili čas avtomobilistom, bi opozorili goriške občinske može, naj poskrbijo za nekoliko boljše namestitve tega prometnega znaka, ki prepoveduje vožnjo s Senenega trga proti Ul. Codelli. Na istem trgu sta prav lepo vidna dva enaka prometna znaka o prepovedi vožnje v Ul. Bellini. Proti Ul. Codelli pa je ta na pol skriti znak edini, zato se pogosto dogaja, da kak avtomobilist nič hudega sluteč zapelje v to ozko ulico (kjer sta med drugim Banca d'Italia in sedež Rdečega križa) iz prepovedane smeri z vsem kar sledi.

Pordenončan s pomočjo krupjeja odnesel 5 milijonov lir

Spet goljufija v Casinòju

Novogoriški Casinò obiskujejo vsak večer številni gostje, med njimi pa so tudi vsakovrstni nepridipravi. Po dveh italijanskih državljanih, ki so ju pred nekaj tedni aretirali zaradi razpečevanja ponarejenih dolarjev, so tokrat ovadili sodnim organom enega od krupjejev v igralnici in spet nekega italijanskega državljana. Osumljena sta, da sta z dokaj preprosto sleparsko tehniko ogoljufala Hitovo igralnico za pet milijonov 100 tisoč lir. Krupje B. V. in igralec M. P. iz Pordenona (ker je preiskava še v teku, nam podrobnejših podatkov o njuni istovetnosti niso javili), naj bi to goljufijo izvedla dokaj previdno in postopno, med 8. in 15. avgustom. Stvar je potekala takole: krupje pri ruleti B. V. je med deljenjem žetonov dobitnikom okrog zele- ne mize od časa do časa potisnil kupček žetonov tudi pred M. P., četudi ta ni zadel prave številke. Tako pridobljeni denar sta si seveda kasneje razdelila.

Njuno početje je bilo dovolj spretno, da je bilo za druge igralce neopazno, niso pa ga spregledali inšpektorji, ki nadzorujejo dogajanje okrog

igralnih miz. Sume nadzornikov je nato potrdila video kamera, ki so jo usmerili nad igralno mizo, pri kateri sta bila »na delu« goljufa. Vodstvo igralnice je obvestilo policijo, ki je 20. avgusta prišla sleparja.

Italijanski državljan je od takrat še v priporu. Na prosto se bo lahko vrnil z vplačilom kavcije, ki pa je doslej še ni ponudil, nam je včeraj povedal preiskovalni sodnik Majnik pri novogoriškem temeljnem sodišču.

Ob vlomu povzročili več škode, kot je vreden plen (300 tisoč lir)

Tatovi na županstvu v Zagraju

Tatovi so v noči na torek vlomili v županstvo v Zagraju. V urade v prvem nadstropju poslopja v prometni Ul. Dante (gre za odsek državne ceste Trst-Videm) so prišli skozi okno na stranski steni, na katerem so razbili dvojno šipo. V pisarnah so nato s silo odprli razne omare in predale, razbili pa so tudi nekaj notranjih vrat med posameznimi uradi. Vsega skupaj so zbrali le približno 300 tisoč lir, v predalih pa so pustili osebine izkaznice, žige in druge predmete, ki jih očitno niso zanimali. Večja je škoda, ki so jo povzročili ob vlamu, saj gotovo presega vrednost samega plena. To je že druga tatvina na zagrajskem županstvu, ki so ga tatovi že obiskali pred dvema letoma.

Močno poostreno nadzorstvo vzdolž meje na Goriškem

Beguncev ni od nikoder

Zaradi vojne na Hrvaškem upadel tudi pritok tujcev nasploh

Prihod več kot 400 jugoslovanskih državljanov s trajektom iz Splita v Pescara je včeraj dopoldne alarmiral tudi policijske organe na Goriškem. Kasneje se je sicer izkazalo, da nena- vadno številni hrvaški državljani, ki so tokrat pripluli čez Jadransko morje, v veliki večini niso ilegalni pribežniki ali vojni begunci. Vseeno pa so policijske sile tudi pri nas ohranile povečano budnost in stanje pripravljenosti na morebitni prihod večjega števila beguncev z vojnih območij.

Povedati je treba, da so doslej to le hipoteze, saj vzdolž meje na Goriškem še ni bilo nobenega konkretnega znaka, ki bi kazal na kak množični beg iz Jugoslavije. Vsekakor pa so na ministrstvu za notranje zadeve že pred časom vzeli zelo resno v poštev to možnost in s tem primerno ukrepali. Že itak precejšnjo prisotnost policijskih sil na Goriškem so v zadnjih treh tednih občutno povečali. Enote mejne policije in letčega oddelka, ki skrbi tudi za nadzorstvo obmejnega pasu zlasti v nočnih urah, so okrepili s prihodom številnih policistov iz drugih italijanskih mest. Točnih podatkov seveda na kvesturi ne navajajo, potrdili pa so, da so za približno trikrat povečali število mož, ki redno skrbijo za nadzorstvo vzdolž meje.

Vsaj doslej - in upati je na miren razplet srbsko-hrvaškega konflikta, tako da tudi v bodoče ne bi bilo nič drugega - te policijske enote niso imele veliko dela. Ne samo, da doslej ni bilo nobenega navala beguncev, pač

pa se je v zadnjem času občutno zmanjšal tudi takorekó normalni pretok pribežnikov. V začetku leta so jih naštevati tudi po več kot 100 vsak teden, so nam povedali v uradu za tujce na kvesturi, v zadnjem času pa se je to število močno zmanjšalo. Najbrž prav zaradi spopadov na Hrvaškem je namreč skoraj povsem usahnila reka ljudi, ki so jo tihotapci delovne sile usmerjali iz Turčije in drugih držav Srednjega vzhoda skozi Jugoslavijo proti Italiji. V zadnjih tednih prihaja tako ilegalno čez mejo le kak posameznik. Večinoma so iz severnoafriških držav, nekaj je Romunov, včasih kak Jugoslovčan. Vsekakor pa jih je tri do štiri krat manj kot še pred nekaj meseci.

V Albanijo vojaki brigade Gorizia

Tudi vojaki iz Gorice bodo najbrž v kratkem odpotovali v Albanijo. Ne gre za obnavljanje kakih osvajalnih teženj iz preteklosti pač pa za miro- ljubno uporabo vojske za oskrbo s hrano in druge oblike pomoči tamkajšnjemu prebivalstvu v dogovoru med italijansko in albansko vlado. V to akcijo se bodo predvidoma vključili tudi vojaki mehanizirane brigade Gorizia iz vojašnice v Tržaški ulici. Predvide- no je, da bodo v Albanijo šli samo prostovoljci, ki naj bi tam ostali po nekaj mesecev.

Žrtev je 71-letni Giuseppe Calligaris iz Štarancana

Smrtna nesreča pri Tržiču

Na pokrajinski cesti med Tržičem in Gradežem se je včeraj dopoldne pripetila smrtna prometna nesreča. Žrtev je 72-letni upokojenec Giuseppe Calligaris iz Štarancana, Ul. 6 giugno, ki se je peljal na motornem kolesu ciao.

Nesreča se je pripetila ob 10.40 malo pred mostom čez Sočo iz tržiške smeri. Točne vzroke in okoliščine še ugotavlja tržaška prometna policija. Po prvih ugotovitvah se zdi, da se je Calligaris nekoliko neprevidno

pripeljal z motornim kolesom s stranske poti na pokrajinsko cesto, po kateri se je na Y.10 peljala v smeri proti Gradežu 79-letna Maria Tarlao iz Gradeža, Ul. Venezia 2. Ženska je v zadnjem hipu zagledala pred seboj motornega kolesarja in je kljub zaviranju trčila vanj. V padcu je Calligaris dobil močan udarec v glavo in druge težke poškodbe. Prihod reševalcev je bil zaman, saj so lahko le ugotovili, da je ponesrečene- nec zaradi težkih ran umrl že na kraju nesreče.

izleti

SPD Gorica sporoča, da bo avtobus za izlet v Badkleinkirchein v nedeljo, 1. septembra, odšel iz Gorice (s Travnika) ob 7. uri s postankoma v Štandrežu (pred marketom v Ul. sv. Mihaela) ob 7.10 in Sovodnjih (pri Ušarju) ob 7.20.

SPD Gorica prireja v soboto, 31.8., in v nedeljo, 1.9., izlet na Saulek (3085 m). Podrobnejše informacije nudi Miran Čotar (tel. 309995).

V prvih tekmah 2. kola italijanskega nogometnega pokala

Udinese oškodovan?

UDINESE - JUVENTUS

0:0

UDINESE: Giuliani, Contratto, Rosini, Mandorlini, Calori, Sensini, Mattei, Manicone, Balbo, Dell'Anno, Nappi.

JUVENTUS: Tacconi, Carrera, De Agostini, Reuter, Kohler, Julio Cesar, Di Canio (v 53' Galia), Marocchi (v 75' Corini), Schillaci, Baggio, Casiraghi.

SODNIK: Sguizzato iz Verone; KOTI: 12:4 za Juventus; OPOMIN: Mandorlini in Corini; GLEDALCEV: 30 tisoč.

VIDEM — Za Juventus je šlo le za nekaj več kot soliden trening, čeprav je njegov najboljši mož bil prav vratar Tacconi, Udinese pa se je pošteno trudil, da bi se enakovredno kosal z bolj renomiranim nasprotnikom. Tekma je bila tako prijetna, na trenutke tudi spektakularna in obe postavi sta dokazali, da sta že dokaj dobro pripravljene pred bližnjimi prvenstvenimi nastopi.

Juventus je potrdil solidno igro v obrambi in pokazal precej fantazije v napadu, kjer je prednjačil Baggio z uporabljenimi podajami do dvojice Schillaci - Casiraghi. Udinese proti takemu moštvu ni mogel preveč tvegati in je zato zlasti okrepil vezno vrsto, ki sta jo ob strani krila Contratto in Rosini.

Priložnosti za zadetek je bilo precej, na obeh straneh. V prvem polčasu se je Tacconi proslavil z nekaterimi odličnimi posegi po strelh z neposredne bližine Matteia, Dell'Anna, Sensinija in Nappija. V drugem polčasu pa je

videmski vratar Giuliani zaprl pot Baggiju in Schillaciju. Še zlasti slednji si je prizadeval, da bi zatresel mrežo, vendar brez uspeha.

Prav na koncu so domači zaman protestirali zaradi prekrška Julia Cesarja nad Balbom: sodnik najstrožje kazni ni dosodil.

OSTALI IZIDI

Pisa - Foggia 2:1; Sampdoria - Modena 3:1; Bari - Ascoli 2:1; Napoli - Reggiana 1:0; Roma - Lucchese 1:0; Fiorentina - Cesena 2:1; Parma - Palermo 0:0; Pisa - Foggia 2:1; Genoa - Taranto 1:0; Milan - Brescia 2:0; Lecce - Verona 1:0; Torino - Ancona 4:1; Lazio - Fidelis Andria 2:0; Atalanta - Padova 3:1; Cremonese - Como 0:0; Inter - Casertana 1:0.

Povratna srečanja 2. kola bodo odigrali 4. septembra.

ZDA boljše od Romunije

BUKAREŠTA — V prijateljski nogometni tekmi je reprezentanca ZDA včeraj z 2:0 (1:0) premagala Romunijo. To je bilo nasploh prvo srečanje med tema reprezentancama. Po tekmi trener ZDA, Jugoslovian Bora Milutinović, ni skrival zadovoljstva. Po odličnih igrah in osvojitvi pokala Severne in Srednje Amerike in Karibov, je ameriška selekcija sedaj dosegla prvi uspeh proti eni od vzhodnoevropskih reprezentanc in najavila, da bo morda na svetovnem prvenstvu leta 1994 le odigrala vidnejšo vlogo.

Kvalifikacije za nogometno EP

Malo upanja za »azzurre«

OSLO — Upanje Italije po včerajšnji zmagi Sovjetske zveze proti Norveški v kvalifikacijski tekmi za evropsko prvenstvo visi na nitki. Italijanski selektor Vicini sicer pravi, da ni še vse izgubljeno in da še zdaleč ne misli na odstop. Matematika nas še ne obsoja, je dejal. Vsekakor imajo »azzurre« kaj malo možnosti, da se uvrstijo v finalni del evropskega prvenstva. Sovjeti bi morali točko, ki so jo izborili na Norveškem, izgubiti na Madžarskem, Italija pa bi morala zmagati v Sovjetski zvezi, kjer pa se doslej ni nikoli proslavila.

SKUPINA 3

VČERAJSNJI IZID

Norveška - SZ 0:1

	LESTVICA				
SZ	5	4	1	0	8:0 9
Norveška	6	3	1	2	8:4 7
Italija	5	2	2	1	9:4 6
Madžarska	6	2	2	2	8:7 6
Ciper	6	0	0	6	2:20 0

PREOSTALI SPORED

25. 9. SZ - Madžarska; 12.10. SZ - Italija; 30.10. Madžarska - Norveška; 13.11. Italija - Norveška; 13.11. Ciper - SZ; 21.12. Italija - Ciper.

Po včerajšnjem počitku na atletskem SP

Danes štirje finali

Počitek na svetovnem prvenstvu v Tokiu je bil atletom nepotreben, kvečjemu je služil gostincem in drugim gospodarskim dejavnikom, ki imajo koristi od take prireditve. Pod vodstvom "presidentissima" Nebiola je svetovna atletika žal zabredla v manije gigantizma, ki je večkrat postavil v ozadje zgolj športni aspekt prireditve. Težko razumljivo je na primer, da japonska televizija posveča prav bolesto zanimanje za Carla Lewisa in ga s kamero zasleduje ob vsakem koraku. Na dan finala teka na 100 m je ogrevanju Lewisa posvetila dosti več časa kot dogodkom na samem stadionu in gledalci so bili prikrajšani za številne napete trenutke. Očitno je ime Lewisa povezano z reklamizacijo številnih artiklov in do skrajnosti potrošniška miselnost Japonske terja, da ostane Lewis vedno v središču zanimanja. Sicer je Lewis neizpodbitno izjemna športna osebnost: v teku na 100 m je že tretjič osvojil naslov svetovnega prvaka in istočasno tudi dosegel prvi neposredni svetovni rekord. Lewis je imel še dodatno srečo, da je zmagal daleč najhitrejši tek na 100 m v zgodovini atletike. Tek, ki se zlepa ne bo ponovil v takem obsegu.

Velik protagonist letošnjega prvenstva je tudi veter, ki je skvaril že veliko dosežkov, bodisi zato, ker jih morajo razveljaviti zaradi prevelike pomoči, ali pa zato, ker so bili tekmovalci oškodovani. V pričakovanju rekordov, ki bodo na koncu zadnje merilo za uspešnost prvenstva, je poskrbel za majhno razočaranje Samuel Matete iz Zambije. Pred dvema tednoma je v Zürichu tekkel 47"10, le 8 stotink počasneje od legendarnega Mozesa. Kot večkrat, je tudi v tisti priložnosti naredil običajne nerodnosti na zadnjih ovirah. V znatno hujši konkurenci je bilo pričakovati, da bo v Tokiu rekord zanesljivo padel. Iz nerazumljivih razlogov so v finalnem teku pogoreli Američani in zaradi tega je verjetno zmanjkala motivacija. Ker tudi tokrat ni manjkalo tehničnih nerodnosti, je ostal Matete

brez rekorda. Ni mogel tako naslediti Akii Bui iz Ugande, ki je kot popoln neznanec dosegel svetovni rekord na OI v Münchnu pred 19 leti. Na rekord so obetale tudi prve številke teka na 10 tisoč metrov. Vendar se lahko dvomi v rekordne namene Kenijcev, ki so tek zmagali. Verjetno je bil namen hitrega tempa na prvih 5 tisoč metrov le v razredčitvi skupine, ki bi se v finišu potegovala za zlato. Z izjemo zadnjega kroga je bil po prvi polovici teka ritem razmeroma počasen.

Za danes so predvidene štiri odločitve, ki v glavnem izgledajo izenačene. Izjema je samo Bubka (na sliki AP), ki ne more mimo vloge nespornega favorita v skoku s palico. Njegov tretji naslov bi lahko propadel le ob izjemnih okoliščinah. Sicer se bodo kosali tudi na 400 m. Američan Everett je morda računal, da bo prvak tako na 800 kot 400 m. Na daljši progi je bil samo tretji, v istem dnevu pa je opravil tudi polfinale na 400 m. Doma je znan kot atlet, ki redno izgublja najvažnejše teke. Za Tokio se na primer niti ni uvrstil v ameriško ekipo. Nastop si je dobesedno kupil s tem, da je z lepo vsoto dolarjev preprčal tovariša iz ekipe, da je odstopil. Everett bo tekkel za zmago proti Angležu Blacku in Kubancu Hernandezu. Možna pa bi bila celo ameriška trojka. Na podobni progi čez ovire za ženske bomo zanesljivo videli divji začetek Sovjetinje Ledovskaje, evropske prvakinja, ki pa letos ni veliko nastopala. Morda ima največ možnosti za uspeh Britanka Gunnell. Čez ovire na 110 metrov bodo tekli tudi moški, ki so po poti izgubili dva izjemna atleta. Še pred začetkom predtekov se je poškodoval Nememijah, v polfinalu pa se ni pojavil Britanec Jackson, ki je spadal v najožji krog favoritov za zmago. Kolektivna moč govori v korist ZDA, a ne gre prezreti drugega Britanca Jarretta. Razveseljiva je tudi prisotnost Kitajca Tonga.

BRUNO KRIŽMAN

Mednarodno teniško prvenstvo ZDA

Seleševa v 3. kolu

NEW YORK — Jugoslovanka Monika Seleš se je prebila v 3. kolo teniškega prvenstva ZDA, potem ko je včeraj premagala Švicarke Zardovo. Z žrebom pa ni imel sreče Jugoslovian Prpić, ki se je v 2. kolu pomeril z rojakom Ivaniševićem in izgubil. Izpadla je tudi Italijanka Garronejeva. Nekaj rezultatov 1. in 2. kola:

Moški - 1. kolo: Brown (ZDA) - Mancini (Arg.) 6:2, 6:4, 3:6, 6:7, 6:2; Courier (ZDA) - Kulti (Šve.) 6:3, 6:4, 6:4; Česnokov (SZ) - Pernfors (Šve.) 6:2, 6:2; Becker (Nem.) - Jajte (Arg.) 7:6, 6:4, 6:4; Skoff (Av.) - Evernden (N. Zel.) 4:6, 7:6, 6:4, 6:2; Sanchez (Šp.) - Witt (ZDA) 6:4, 6:4, 3:6, 6:3; Connors (ZDA) - P. McEnroe (ZDA) 4:6, 6:7, 6:4, 6:2, 6:4. **2. kolo:** Ivanišević (Jug.) - Prpić (Jug.) 6:1, 6:3, 6:4; J. McEnroe (ZDA) - Laurendeau (Kan.) 6:3, 6:4, 6:2.

Ženske (1. kolo): Fernandez (ZDA) - Savčenko (SZ) 6:3, 6:3; Navratilova (ZDA) - Tarabini (Arg.) 6:2, 6:2; Martinez (Šp.) - Dahlman (Šve.) 6:1, 6:1; Piece (ZDA) - Garrone (It.) 4:6, 6:0, 7:6; Garrison (ZDA) - Appelmans (Bel.) 7:5, 6:4; Shriver (ZDA) - Hiraki (Jap.) 6:1, 6:1. **2. kolo:** Seleš (Jug.) - Zardo (Švi.) 6:0, 4:6, 6:0; Meški (SZ) - Gildemeister (Per.) 6:4, 3:6, 6:0; Sukova (SZ) - De Lone (ZDA) 6:1, 6:3.

Ivanišević in Prpić ne bosta igrala za jugoslovansko reprezentanco

BEOGRAD — Hrvata Goran Ivanišević in Goran Prpić ne bosta branila barve Jugoslavije v polfinalu Davisovega pokala proti Franciji (od 21. do 23. 9.). Tako je sporočila hrvaška tiskovna agencija Hina, po kateri sta se igralca odločila za ta korak po agresiji proti Hrvaški.

Nogometni memorial bratov Husu na Proseku

Začetek v znamenju 11-metrovk

PRIMORJE - PRIMOREC 11:10 po 11-metrovkah (0:0 po 90')

PRIMORJE: Babich, Luxa, Milani, M. Štoka, Sardoč, Savarin, Vodopivec, (v 75' Comino), P. Štoka, Sullini, Krevatin, Štolfa (v 70' de Marco).

PRIMOREC: Leone, Sardiello, Marcor, Canziani, Silvestri, Ferluga, Santi, Kralj, Perin, Smilovich, Apuzzo (Keršič, Carli).

V prvi tekmi Memorijala bratov Husu, ki je bila v tork na Proseku, sta domače Primorje in trebenski Primorec v zelo pomlajenih postavah. Trener Primorja Bidussi je že celo od vsega začetka poslal na teren dva igralca letnika '74 (Sardoč, Štolfa) ter Vodopivca (letnik '75). Vsi trije so s prikazano igro povsem zadovoljili. Sicer pa je tudi Primorec imel v svojih vrstah kar lepo število 20-letnikov, ki pomenijo garancijo za prihodnost.

Povrnimo se k srečanju samem. Škoda, da je veter precej motil igro. V

prvem polčasu sta si ekipi enakovredni, kljub terenski premoči rdeče-rumenih pa se je najboljša priložnost ponudila Trebencem v protinapadu, a vratar Babich je spretno odbil v kot diagonalni strel Perina. Proti koncu polčasa so domačini po kotu Savarina in po zaslugi Sullinija poslali žogo mimo vrat. Že v naslednji akciji pa je Luxa z udarcem z glavo poslal žogo za las čez prečko. V drugem polčasu so se Prosečani odločno podali v napad in večkrat poskusili s strelom v vrata. Znova pa je Primorec v protinapadu imel zelo lepo priložnost, vendar je Apuzzo streljal mimo vrat. Do konca polčasa je Leone ubranil strel Krevatina in pa kot Sardoča. Tako so o izidu tekme odločale 11-metrovke. Potrebni pa jih je bilo kar 15 za vsako ekipo, da so si lahko Prosečani le zagotovili uvrstitev v polfinale.

Drevi ob 20.30 bo srečanje med San Marcom in Bregom. (Š.M.)

obvestila - obvestila - obvestila

MLADINSKI ODSEK SPDT prireja od petka, 30. t.m. do 1. septembra mladinski izlet na Krn in Krnska jezera s pohodom iz Bohinja in Kobari-da. Vpisovanje in informacije pri načelniku odseka Robertu Devetaku (tel. 55180).

ŠD POLET KOTALKARSKA SEKCIJA sporoča, da se je pričelo vpisovanje za kotalkarski tečaj. Interesenti naj se zgledajo na Poletovi kotalkarski plošči od 17. do 20. ure vsak dan razen sobote in nedelje (tel. 211758).

ŠD KONTOVEL KOŠARKARSKA SEKCIJA obvešča, da se bodo treningi minibas-keta za minikošarkarje letnikov od 1980 do 1985 pričeli v ponedeljek, 2. septembra ob 16. uri na odprtem igrišču Kontovela.

ŠD POLET KOŠARKARSKA SEKCIJA sporoča, da se bodo treningi minibas-keta in dečkov pričeli v ponedeljek, 2. septembra na odprtem igrišču Prosvetnega doma na Opcinah. Urniki: od 15.00 do 16.15 za letnike 1985/84/83; od 16.15 do 17.30 za letnika 1981/82; od 17.30 do 19.00 za letnike 1980/79/78.

V 3. kolu 1. slovenske nogometne lige

Spodrslijaj Kopra

KOPER — Včeraj so na slovenskih nogometnih igriščih odigrali tekme 3. kola slovenske lige. Olimpija je v Celju iztržila le točko, prvi domači poraz pa je na Bonifiki doživel Koper, ki ga je premagal ljubljanski Slovan. Najbolj prepričljivi zmagi kola sta dosegli enajsterici Izole, ki je v Ljubljani gladko s 3:0 premagala Svobodo ter novogoriških Vozil (slednje so doma s 5:1 ugnale Nafto). Brez točk sta na gostovanjih ostala tudi dekanski Jadran Lama ter ajdovski Primorje, medtem ko je Ljubljana doma odvezla točko Mariboru.

REZULTATI 3. KOLA: I.Kladivar - Olimpija 0:0, Svoboda - Izola 0:3, Steklar - Primorje 2:1, Proletarec - Jadran Lama 2:0, Živila Naklo - Mura 1:1, Potrošnik - Medvode 2:2, Rudar (V) - Rudar (T) 1:0, Vozila - Nafta 5:1, Koper - Slovan 0:1, Ljubljana - Maribor 2:2. Na lestvici vodita Izola in Vozila, ki imata ob 6 točkah tudi enako razliko v golih (10:1), Koper je z dvema točkama štirinajsti, Jadran Lama in Primorje pa brez točke pri dnu razpredelnice. (Kreft)

Borovi košarkarji na Češkoslovaškem

Borovi naraščajniki so danes zjutraj skupaj s člani športnega društva Lattearso odpotovali na Češkoslovaško, in sicer v Prago, kjer bodo gostovali pri košarkarskem klubu USK Prague. "Plavi" so igralce tega društva gostili lani novembra, sedaj pa jim lahko češkoslovaški vrstniki vrnejo uslugo. Naši bodo v Pragi odigrali tri tekme. To predstavlja dobro priložnost za temeljito pripravo pred novo sezono. Treba je še omeniti, da bo borovce na tem gostovanju po dveh uspešnih sezonah zadnjič vodil trener Adriano Kovačič, katerega bo nadomestil Giuliano Čepar. (Matija Jogan)

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Srečna vrnitev s pohoda po Parku Argentere

Polni nepozabnih vtisov z enotedenskega pohoda od koč do koč po kamnitih poteh naravnega parka Argentere v Piemontu, so se prejšnjo nedeljo zjutraj vrnili v Trst člani SPDT, ki so se podali letos v obmorske Alpe in kolovratili po prelazih in vrhovih nedaleč od francoske meje. Za skupino sedemnajstih vrlih hodecev se je pohod pričel v kraju Sant'Anno di Valdieri nedaleč do Cunea, od koder so po treh urah hoje prisopihali v prvo planinsko postojanko "Bianco". Že naslednji dan pa je naše

planince čakala dolga, naporna deseturna pot po slemenih in dolinah mimo plavo se lesketajočih planinskih jezer do koč "Questa". Čeprav dolga, je bila tura izredno lepa, le škoda, da so iz dolin dvigajoče se megle zastirale pogled na pogorje Argentere. Tretji dan so se po lažjem vzponu naši planinci spustili v dolino Gessa in se potem strmo povzpeli do koč "Remondino", od katere so četrti dan plezali na južni vrh 3297 metrov visoke Argentere. Zadnji del poti je vodil po ozki polici in se potem dvignil v skoraj strmo zajedo. Udeleženci pohoda so premagali vse ovire in se ne-

kaj pred poldnevom že sončili pod vršnim križem Argentere. Sestopili so potem v zavetišče "Remondino", iz katerega so se naslednji dan po izredno težavni, kamniti poti napotili na skoraj 2900 metrov visoko sedlo Brocan, s katerega so se spustili do zavetišča "Genova" 900 metrov niže. Pohod so zaključili prejšnji petek, ko so se dvignili na sedlo Fenestrelle in se spustili v planinsko postojanko "Ellena-Soria".

Povsod so naše planince izredno lepo sprejeli, saj so jim pri organizaciji in rezervacijah prostorov priskočili na pomoč prijatelji sekcije CAI iz Fossana, ki so naše pohodnike tudi spremljali na določenih odsekih poti. Pristrčno je bilo potem srečanje z zastopniki sekcije CAI iz Fossana, ki so se izredno potrudili in jim na koncu pokazali tudi zanimivosti njihovega mesteca iz 13. stoletja.

Nedeljski izlet na Klomnock

O izletu na Klomnock na Koroškem, ki bo v nedeljo, 1. septembra, ni več kaj dosti povedati. Že pred dvema tednoma smo na tem mestu zapisali, da so vsi prostori v avtobusu že oddani. Do danes se ni še nihče odpovedal, zato je upanje tistih zamudnikov, ki so na čakalni listi, da bodo vendarle šli na izlet, odvečno.

Naj vsem izletnikom ponovimo, da bo avtobus odpeljal v nedeljo, 1. septembra, točno ob 6.00 uri izpred sodne palače v Trstu na Trgu Ulpiano. Približno pol ure kasneje bodo vstopili izletniki iz zgornje kraške okolice, ki bodo čakali na trgu v Sesljanu. Peljali se bodo zatem proti Trbižu in po kratkem postanku na avtocesti pri Ukvah bodo na cilj, in sicer do jezera Falkert nad Kleinkirchheimom, prispeli predvidoma okrog 10.30. Od tam se bo pričel vzpon na Klomnock. Povratek v Trst je predviden okrog 22. ure. (L.A.)

Planinci SPDT v družbi prijateljev iz Fossana na 3297 metrov visokem južnem vrhu Argentere, po kateri je tamkajšnji visooorski naravni park dobil tudi ime (foto L. Abram)

Zanimiva knjiga približuje bralcu bistvo glasbe

Eseji o glasbeni umetnosti

C. Dalhaus, H.H. Eggebrecht: Kaj je glasba? / prevedel Andrej Rijavec - Ljubljana - Cankarjeva založba 1991.

Priznana muzikologa Carl Dahlhaus in Hans Heinrich Eggebrecht sta si zastavila težko nalogo. V njunem delu namreč poskušata znova osvetliti staro, a vselej aktualno in nikoli dokončno pojasnjeno vprašanje, kaj je glasba. Pri tem sta skupaj postavila poglobljena izhodišča, zatem pa vsak s svojega vidika napisala svoje domneve in spoznanja. Kot poglobljeno nalogo sta si zastavila, da bi bralca spodbudila k razmišljanju o glasbi in da bi pri tem prišel do spoznanja, kaj o njej že sam ve. Kako težko je pojasniti bistvo glasbe nam lepo ponazorita dve anekdoti iz minulih časov. Na Dunaju je nekoč neki književnik potožil, da je cenzura črtila nekatere njegove svobodomiselnosti. Beetho-

ven je na to odgovoril: »No, glasbeniki smo v tem pogledu na boljšem. Če bi vladni vohuni dognali tisto, kar želim izraziti v svojih skladbah, bi me že zdavnaj obsodili na dosmrtno ječo.« Skladatelju Brucknerju pa so nekoč dejali: »Vi morate pač imeti vzvišene trenutke, ko vas razsvetli božanski navdih!« Bruckner pa je zamahnil z roko rekoč: »Kje neki! Zadržim sem šel na sprehod, sedel na kamen, pojedel kruh s sirom - pa sem ga imel.« Literarni topos neizrekljivosti, formulira podobno zagotavljanje, da prav odločilnega ni mogoče nikoli izraziti z besedami, predstavlja model analogne glasbenoestetske krilatic: trditve, da tistih momentov, v katerih se "skriva" resnični pomen glasbenega dela, ni možno notirati. K tej ugotovitvi C. Dahlhaus dodaja, da se zapisano kaže kot mrtva črka; duh dela naj ne bi bil zapaden in shranjen v notaciji, ampak se razkrije šele v komunikaciji med komponistom in interpretom, ki glasbeni tekst potrebuje samo kot vehikel. Razlike med posameznimi obdobji evropske glasbene zgodovine, pa naj so bile še tako globoke, so v bistvu pustile notranjo enotnost pojma glasbe nedotaknjeno, vse dokler jo je določevala antična tradicija - katere ključni princip je predstavljal obstoj tonskega sistema, ki so ga ne glede na različne glasbene stile nespremenljivo pogojevali direktni in indirektni konsonančni odnosi. Šele elektronska glasba in "zvočno komponiranje", ki ga je promoviral John Cage, sta spodbudili vprašanje, ali zvočni fenomeni ki zanikajo tonski sistem, sploh še predstavljajo glasbo v smislu evropske tradicije.

Odgovor je pritrdilen, saj elektronska glasba pravzaprav nadaljuje z izročili, iz problemske zgodovine katerih naj bi bila izšla. Idejo "komponiranja" zvočnih barv (sestavljene iz sinusovih tonov ali sfiltrirane iz belega šuma) je možno interpretirati kot skrajni racionalistični tendenc, v katerih naj bi po Maxu Weberu tičal razvojni zakon evropske glasbe, tendenc obvladovanja narave, razpolagalne pravice in moči komponirajočega subjekta nad tonsko materijo. Lahko bi rekli, da je v evropskem srednjem veku prevladovala »mathesis«, to je nazarjevanje, ki je bilo osredotočeno okoli pojma »ars musica« in njene pripadnosti kvadriraju matematičnih disciplin, medtem ko je v novem veku vse močnejše prihajal v ospredje emocionalni moment. Vendar pa to ni bilo odvisno od glasbe »po sebi« (kar je in kar nudi), temveč od socialnih in duhovno-zgodovinskih razmer, ki pogojujejo zgodovinsko pojavnost glasbe. Kjer koli zazveni glasba v zahodnem smislu, sta četudi z zgodovinsko različno intenziteto in definicijsko zavestjo, vedno na delu dve nasprotujoči

si sestavini, ki ju H. Eggebrecht pojmovno opredeljuje kot emocijo in »mathesis«. Obe sta utemeljeni v naravi: emocija v naravi človeka, »mathesis« v naravi zvoka. Poleg tega sta obe - v nasprotju z drugimi umetnostmi, genetsko neposredni: glasba ne označuje emocije (kot narave človeka), prav tako pa tudi ne »mathesis« (kot naravo zvoka). Oboje je namreč v njej konstitutivno prisotno. Različno izstopanje ene od obeh plati je prav tako zgodovinsko pogojeno, kakor je zgodovinsko pogojen vsakokratni način njenega sobivanja. Vsak poskus, da bi prevladala samo ena stran, je nujno obsojen na propad.

Pri poizkusu, da bi zahodno glasbo zaobjel v njenem bistvu, je E. Eggebrecht izločil tri poteze evropskega pojma glasbe, za katere meni, da bi morale veljati kot bistvene in da so v vedno novih oblikah, odenkih in medsebojnih odnosih konstantno prisotne. Imenoval jih je emocija, »mathesis« in čas, pri čemer naj bi bile izbrane besede manj važne od tega, kar se z njimi misli. Omenjeni avtor se sicer zaveda, da se trajne značilnosti evropske glasbe ne izčrpajo s temi tremi in je možno dvomiti, ali so značilnosti, označene kot bistvene, v resnici tudi najbolj bistvene. Vendar pa tri omenjene značilnosti (emocija, »mathesis«, čas) zadoščajo, da se iz njih lahko izpelje vrsta temeljnih načel, ki karakterizirajo glasbo v evropskem smislu. Glasba je po H. Eggebrechtu v svojem načinu in ambivalentnosti neprimerljiv odsev kozmosa in vtelesenje podobe človeške strasti, božje hvale iz ust angelov in orodje hudiča, podpornik in uničevalec dobrega in slabega. Kot nobena druga umetnost lahko zdravi in tolaži, olepšuje in povičuje, vznemirja in blaži, zapeljuje in krepi. Ker je eksistencialna v opisanem smislu, zmora kar najbolj doseči tisto, kar lahko sploh stori umetnost: človeka v njegovem bistvu potegne k sebi, v svoj, drugačen svet. Glasbena misel je kot teoretsko mišljenje vedno povezana s splošnim mišljenjem: zmoglost glasbe za interno zgodovino omogoča in utemeljuje obenem njeno udeležnost pri splošni zgodovini. Glasba ne posreduje pojmov - v tem je njena moč in njena nemoč. V svoji moči se lahko razširi po celotnem človeškem bivanju v vseh njegovih posebnostih in pojavljanjih. Prav tako pa je tudi v svoji neobogatenosti (nemoči) vsestransko uporabna, sposobna prevzemanja funkcij in pretolmačitev. Vprašanje, kjer je glasba, je zavoljo trdavnosti, s katero se od nekdaj postavlja, izjemno nenavadno, nerazvozvano in še dandanes usodno.

SLAVKO GABERC

Drevi nastop kantavtorja F. Baccinija

Letošnja poletna koncertna sezona se počasi izteka. Drevi bo namreč na sporedu še zadnji koncert v prijetnem okolju videmskega grada. Gost večera bo mladi italijanski kantavtor Francesco Baccini, ki doživlja prav s svojo najnovejšo (ta je njegova druga) lp ploščo lep uspeh širom po Italiji. Koncert prireja videmski center za storitve in spektakel CSS v sodelovanju z odborništvom za kulturo tamkajšnje občinske uprave. V letošnji poletni sezoni so se na videmskem grajskem dvorišču zvrstili Francesco De Gregori, skupina Manhattan Transfer in Mia Martini (Gran Galá komika so namreč zaradi neugodnih vremenskih razmer izpeljali v športni palači Carnera), kar pomeni, da je bila celotna glasbena ponudba res kvalitetna.

Drevi ob 21. bo kot že rečeno nastopil Baccini, svež talent italijanske kantavtorske glasbene scene. Njegova glasba stoji nekje med vsakdanjostjo in surrealnostjo in je že od prvega trenutka za uho sila privlačna. Sam Baccini pravi, da gre za posebno glasbeno zvrst t.i. swingrockreggaeblues..zum-papa, to se pravi za nekako mešanico številnih glasbenih sestavin. Posrečena so tudi besedila njegovih skladb. Spomnimo se le najbolj znane Le donne di Modena in duhovite Ivo, ki pripoveduje o "življenjskih" dvomih vljudnega kondoma pa romantične Qua qua quando.

Baccini, ki je po rodu iz Genove, bo prav gotovo privabil na videmski grad lepo število navdušencev in je vsekakor primeren zaključek letošnje glasbene sezone v Vidmu. Kdor si želi nabaviti vstopnico v predprodaji lahko to stori v turističnem uradu UTAT v Trstu (Pasaža Protti), v prodajalni Disco club v Gorici (Ul. S. Chiara 2) in v prodajalni La Luna v Trzinu (Ul. Matteotti 6), sicer bodo vstopnice (sedeži 28 tisoč lir, stojišča na travniku pa 22 tisočakov) na voljo tudi ob vhodu na koncertni prostor.

(mar)

Razstava v Piranu

V piranski Mestni galeriji bodo jutri ob 20. uri odprli razstavo v Parizu živečega sarajevskega umetnika Braca Dimitrijevića

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.30 Mille bolle blu: 40 let Festivala v Sanremo
8.00 Dokumentarna oddaja: Oceanska dimenzija - Inghittiti dal mare
9.10 SP v atletiki
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Film: Tutti gli uomini del re (dram., ZDA 1949, r. Robert Rossen, i. Broderick Crawford, Joanne Dru, John Ireland)
16.00 Variete: Big estate
17.30 Dokumenti: Nenavadna zgodovina Italije
18.20 Variete: Occhio al biglietto estate
18.45 Glasbeni prostor: Nagrada Rino Reitano
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Variete: Giochi senza frontiere
22.25 Aktualno: E il gioco continua
22.45 Dnevnik
23.00 Dokumenti: Parlami d'amore Mariù (Življenje in delo Vittoria De Sice)
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Rubrika opolnoči
0.50 Film: La capanna di Julie (dram., Fr. 1987, r. Laurent Perrin, i. Jean-Claude Adelin)

RAI 2
7.30 Nanizanke in risanke
9.30 Ena rastlina na dan
9.50 Film: Giungla di bellezze (kom., VB 1964, r. Muller - Guest, i. Ian Hendry)
11.40 Nanizanka: Lassie
12.10 Nadaljevanke: La clinica della Foresta Nera
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 SP v atletiki
14.30 Nad.: Santa Barbara
15.20 Variete: Gazebo
16.05 Film: Odette l'agente S-23 (krim., VB 1950, r. Herbert Wilcox, i. Peter Ustinov), vmes vesti
18.05 Variete: ...e l'ultimo chiuda la porta
18.30 Sportne vesti
18.45 Nanizanka: Hill Street
19.45 Dnevnik in šport
20.30 TV film: La rabbia degli angeli (dram., r. Buzz Kulik, zadnji del)
22.15 Film: Shakespeare a colazione (kom., VB 1987, r. Bruce Robinson, i. Paul McGann), vmes (23.15) dnevnik
0.20 Vreme, vesti, horoskop
0.30 Film: I diavoli delle tenebre (srh., ZDA 1965, r. Lance Camfort)

RAI 3
8.25 Dokumentarna oddaja: Šola se obnavlja
12.00 Drobci
12.15 Film: L'ebreo errante (dram., It. 1948, r. Goffredo Alessandrini)
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.20 Dok.: V svetu National Geographic - Potnik
15.20 Superbike: VN Japonske
16.00 Kolesarstvo: "Sei giorni" v Bassano
16.30 Film: Il mercante di schiave (pust., It. 1942, r. Duilio Colletti)
18.00 SP v atletiki
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Drobci: Varnega radia
20.00 Risanke: BlobCartoon
20.30 Variete: sBLOBBbone d'estate
22.05 Dnevnik
22.10 Nan.: I Professionals - Nel pubblico interesse
23.05 Nočni dnevnik in vremenska slika
23.55 Dok.: Notti d'Europa - Londra, No sex...
0.25 Filmske novosti
0.35 Variete: Fuori orario

TV Slovenija 1
8.50 Video strani
9.00 Mozaik (pon.), vmes nanizanka Indijanske legende, 9.25 Alpe Jadran
9.55 Nanizanka: V Cityju
10.45 Video strani
16.40 Video strani
16.55 Sova (pon.), vmes nadaljevanke Najljubši sin in rubrika Jazz, Blues...
17.55 Poslovne informacije
18.00 Dnevnik
18.05 Mozaik (pon.), Po sledih napredka - Alternativni viri energije
18.35 Spored za otroke in mlade: nanizanka Alf
19.00 Risanke
19.20 TV okno
19.30 Dnevnik
19.50 Vremenska napoved
20.00 Nadaljevanke: Mož, ki je stanoval v Ritzu (ZDA, r. Desmond Davis, i. Parry King, Leslie Caron, Joss Ackland, 1. del)
20.55 Sova, vmes nanizanka Samo bedaki in konji
21.50 Dnevnik in vreme
22.05 Sova, vmes nanizanki Najljubši sin (zadnji del) in Polnočni klici
0.20 Video strani

TV Koper
17.30 Športni pregled
18.30 Risanke
18.50 Oddaja v slovenščini: Odprta meja
19.00 TVD Stičice
19.25 Video agenda
19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes risanka Gianni e Pinotto
20.10 Glasbena oddaja: Superpass (vodi Art De Rosa)
20.35 Nanizanka: Ryan's
21.00 Glasbeni tehnik: Tutti frutti (vodi Alex Bini)
22.00 Dnevnik
22.10 Nan.: Fantasilandia
23.00 Športna rubrika

TV Slovenija 2
8.55 SP v atletiki (prenos iz Tokia)
18.30 Satelitski programi, poskusni prenosi
19.30 TV dnevnik RAI
20.00 Regionalni programi - TVS: Studio Ljubljana
21.00 Dok. oddaja: Svetilo
21.30 Mali koncert: Urok (Lojze Lebič)
21.35 SP v atletiki
23.35 Eksperimentalni program Yutel

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše in koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Literarne podobe; 8.40 Orkestralna glasba; 9.00 Made in Italy; 9.30 Roman: Don Camillo in Peppone (r. A. Rustja); 9.50 Orkestralna glasba; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Slovenska lahka glasba; 12.00 Razglednice iz Srednje Amerike; 12.20 Melodije; 12.40 Glas harmonike; 12.50 Orkestri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Spomini Henrika Tume; 16.40 Soft music; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Bach; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Zvočne kulise; 19.20 Zaključek sporedov.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Zabavna glasba; 8.15 Obvestila in glasba; 8.30 Dnevnikov odmev; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Do trinajstih; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Čestitke poslušalcev in glasba; 17.00 Studio ob 17.00; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz naših sporedov; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranji pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 10.35 Prenos Vala 202; 13.15 Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Počitniški vrtljak; 19.00 Prenos Radia Slovenija.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Uganje; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje: ideje, nasveti in priporočila; 11.00 Osebnosti iz gledališkega sveta; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Komedijant; 16.00-17.30 Sanje o počitnicah; 17.35 Jazz; 17.50 Poletni koncert; 18.00 Alphabet street; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Lepe, najlepše.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Time to rock; 19.00 Pogovor s psihologom; 21.00 Keltška glasba.

CANALE 5
7.00 Nan.: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza
10.00 Film: La vita di Sally Stafford (dram., ZDA 1978, r. Ralph Nelson, i. Vincent Sherman, Dyan Cannon)
12.00 Varieteja: Rivediamoli, 12.30 Estate 5
12.55 Canale 5 News
13.45 Nanizanka: I Robinson
14.30 Nan.: Top secret, 15.30 Genitori in blue jeans
16.00 Otroški variete
17.55 Nanizanka: Mai dire si
18.55 Kvizi: La verità, 19.30 Cos'è cos'è, 20.20 Pezzi pazzi, vmes News
20.25 Variete: Il Tg delle vacanze (vodijo I Tretre)
20.40 Film: Pappa e ciccio (kom., It. 1982, r. Neri Parenti, i. Paolo Villaggio, Lino Banfi)
22.45 Nan.: Casa Vianello
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Candid Show, vmes (24.00) News
1.20 Variete: Il Tg delle vacanze
1.35 Nan.: Attenti a quei due
2.40 Programi non stop

RETE 4
8.00 Nadaljevanke: Riviera, 8.50 La valle dei pini, 9.40 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 10.55 Valeria
12.00 Otroški variete: Ciao ciao in risanke
13.40 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)
13.45 Nadaljevanke: Sentieri (i. Krista Tesreau), 14.30 Piccola Cenerentola, 15.00 Señora, 15.30 Riviera, 16.00 Stellina, 17.00 La valle dei pini
17.55 TV 4 Vesti
18.00 Nadaljevanke: General Hospital, 18.30 Febbre d'amore
19.00 Risanke
19.40 Nadaljevanke: Primavera (i. Gigi Zanchetta)
20.35 Film: L'oro di Napoli (kom., It. 1954, r. Vittorio De Sica, i. Sofia Loren, Eduardo De Filippo)
23.00 Film: Anni ruggenti (kom., It. 1962, r. Luigi Zampa, i. Nino Manfredi, Salvo Randone)
1.00 Nanizanke: I Jefferson, 1.30 Love Boat, 2.30 Quincy
3.20 Spored non stop

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
8.30 Odprti studio
9.05 Kviz: Urka!
10.00 Nanizanki: SuperVicky, 10.45 Riptide - Losche manovre
11.45 Odprti studio
12.00 Variete: Drive In Story
13.30 Festivalbar 91
13.50 Film: Come svaligiamo la banca d'Italia (kom., It. 1966, r. Lucio Fulci, i. Franco Franchi, C. Ingrassia)
15.30 Nanizanke: Chiara e gli altri, 16.30 Supercar - Il primo amore, 17.30 A-Team - Pallottole e bikini
18.30 Odprti studio
19.00 Nanizanka: I ragazzi della terza C - Andiamo a vivere da soli
20.00 Variete: Mai dire go!
20.30 Film: Creatura degli abissi (srh., ZDA 1989, r. Sean Cunningham, i. Greg Evigan)
22.30 Nanizanka: Star Trek
23.30 Šport: Grand Prix
0.30 Odprti studio
0.50 Programi non stop

ODEON
13.00 Risanke
14.30 Film: Due strani papà (kom., It. 1983, r. M. Laurenti, i. Pippo Franco, Franco Califano)
16.00 Film: Gli eroi del doppio gioco (kom., It. 1962, r. Camillo Mastrocinque, i. Aroldo Tieri)
17.30 Film: L'ostaggio (pust.)
19.30 Risanke
20.30 Film: L'uomo del colpo perfetto (pust., It. 1967, r. Aldo Florio, i. Richard Harrison, Alida Valli)
22.00 Kabaret: Fiori di zucca
22.30 Film: Stangata in famiglia (kom., It. 1976, r. Franco Nucci, i. Piero Mazzarella)

TMC
8.30 Risanke: Snack
9.00 SP v atletiki (prenos iz Tokia)
13.00 Dnevnik in šport
13.40 Nadaljevanke: Gabriela
15.05 Film: Amori proibiti (dram., ZDA 1962, r. Robert Stevens, i. Jane Fonda)
16.40 Film: Il rapimento Robards (dram., ZDA 1987,

r. P. Gerretsen, i. Jayne Eastwood)
18.30 Nanizanki: Doris Day Show, 19.00: Matlock - I venditori di fumo
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Aktualno: In Onda
21.00 Aktualno: I.T. odgovarja
22.50 Morski planet
23.30 Nočne vesti
23.50 Film: La scimmia sulle spalle (dram., Nem. 1982, r. Ken Cameron)

TELEFRIULI
10.45 Telefriuli non stop
15.00 Nanizanka: Korg, 15.30 Il grande teatro del West
16.00 Film: La città nuda (krim., ZDA 1948)
17.50 Nan.: Hallo Witch, 18.20 Stazione di servizio
18.50 Dok.: Sguardi sul mondo
19.20 Dnevnik
20.00 Nanizanka: La squadra segreta
20.30 Nad.: Paura sul mondo
21.30 TV film: E con la piccola fanno cinque (kom., i. Cliff Robertson)
22.30 Nočne vesti
23.00 Rubrika o motorjih
23.30 Nanizanka

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi